

A constructive model of participation in the student sports

DOI: <https://dx.doi.org/10.22070/tlr.2021.10390.0>

Journal of

**Training &
Learning
Researches**

Research Article

Vol.17, No. 1, Serial 31

Spring & Summer
2020

Recive Date: 07/09/2019

Accept Date: 01/03/2020

J. Shahvali Kohshouri¹, A. R. Askari², R. Nazari³, A. R. Naghsh⁴

1. *PhD in Strategic Management in Sport Organizations, Islamic Azad University, Mobarakeh Branch, Mobarakeh, Iran*
2. *Assistant Professor in Sport Management, Islamic Azad University, Mobarakeh Branch, Mobarakeh, Iran (Corresponding Author)*
3. *Associate Professor in Sport Management, Islamic Azad University, Isfahan Branch, Isfahan, Iran*
4. *Assistant Professor in Future Research, Islamic Azad University, Isfahan Branch, Isfahan, Iran*

Abstract

Education does not necessarily seek to train an athlete, but the goal of education is to train an active individual to have a healthy lifestyle in the future. The aim of this study was to introduce a constructivist model of participation in student sports, which was conducted with a qualitative research and exploratory-fundamental nature. Research data were collected through the targeted sampling method and snowball sampling technique, and based on the in-depth interviews with 16 experienced experts in the field of student sports, and data were coded and analyzed based on the theory of foundation data and with the constructivist approach of Charmaz. The findings showed that participatory roles in student sports are divided into four roles of informative, interesting, motivator and keeper. As a result, a basic data-driven theory with a medium range was explained, which is the essence of the grounded theory's research, called "non-commercial marketing of participation in sports," with the purpose of changing behavior and institutionalizing a desirable habit based on the active participation in the student sports. Then, it was found that observing and explaining the individual, social and environmental behaviors, that represent the factors of micro, intermediate and macro levels, can be turned into participatory roles in the student sports based on some requirements.

Keywords: education, participation role, Curriculum, student sports, basic theory.

*Email: dr.araskari@gmail.com

مدل ساخت‌گرای مشارکت در ورزش دانش‌آموزی

DOI: <https://dx.doi.org/10.22070/tlr.2021.10390.0>

جواد شهولی کوه‌شوری^۱، احمد رضا عسکری^{۲*}، رسول نظری^۳، احمد رضا نقش^۴

۱. دکترای مدیریت راهبردی در سازمان‌های ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاداسلامی، مبارکه، مبارکه، ایران.

۲. استادیار مدیریت ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاداسلامی، مبارکه، ایران. (نویسنده مسئول)

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاداسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

۴. استادیار آینده‌پژوهی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاداسلامی، اصفهان، ایران.

چکیده

آموزش و پرورش، الزاماً به دنبال این نیست که یک ورزشکار تربیت کند، بلکه هدف آموزش و پرورش، تربیت فردی فعال می‌باشد که در آینده، سبک زندگی سالمی داشته باشد. هدف از این پژوهش، ارائه مدل ساختاری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی بود که با روش تحقیق کیفی و با ماهیت اکتشافی - بنیادی انجام گرفت. از طریق روش نمونه‌گیری هدفمند و تکنیک نمونه‌گیری گلوله‌برفی و براساس مصاحبه‌های عمیق با ۱۶ نفر از متخصصین دارای تجربه در حوزه ورزش دانش‌آموزی، داده‌های تحقیق جمع‌آوری شد و براساس نظریه داده‌بنیاد و با رویکرد ساختاری چارمز، داده‌ها کدگذاری و تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد نقش‌های مشارکتی در ورزش دانش‌آموزی به چهار نقش آگاهی‌دهنده، علاقه‌مندکننده، تحریک‌کننده و نگهدارنده تقسیم می‌شوند. در نتیجه یک نظریه مبنایی برخواسته از داده‌ها با برد متوسط که ذات تحقیقات نظریه داده بنیاد است، با نام "بازاریابی غیرتجاری مشارکت در ورزش" با هدف تغییر رفتار و نهادینه کردن یک عادت مطلوب بر اساس مشارکت فعال در ورزش برای دانش‌آموزان، تبیین شد. در نتیجه مشخص شد که مشاهده و تبیین رفتارهای فردی، اجتماعی و محیطی که بیانگر عوامل سطوح خرد، میانی و کلان‌اند، می‌تواند بر اساس ملزوماتی به نقش‌های مشارکتی در ورزش دانش‌آموزی تبدیل شوند.

نشریه علمی

پژوهش‌های آموزش و یادگیری

دوره ۱۷، شماره ۱، پیاپی ۳۱
بهار و تابستان ۹۹
صص: ۱۴۱-۱۲۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۱۱

مقاله پژوهشی

Journal of

Training & Learning Researches

Vol.17, No. 1, Serial 31

Spring & Summer
2020

pp.: 123-141

کلیدواژه‌ها: آموزش و پرورش، مشارکت، برنامه‌ریزی درسی، ورزش دانش‌آموزی، بر ساخت‌گرایی

*Email: dr.araskari@gmail.com

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه دکتری نویسنده اول است.

مقدمه

یکی از سازمان‌های گسترده، پیچیده، حساس و اثر-بخش در هر کشور، سازمان آموزش و پرورش آن کشور است که با رشد و توسعه فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و صنعتی، پیوندی ناگسستنی دارد [۱]. آموزش و پرورش از مهم‌ترین موضوعات جوامع امروزی است که اهداف آن در هر جامعه متفاوت است [۲]. از زمان‌های گذشته تا به حال، رویکرد تجربی، از سیستم آموزشی که در معرض آن قرار گرفته است بهره‌برداری می‌کند [۳]. همچنین، تحولات ناشی از انقلاب صنعتی نقش دیرین آموزش و پرورش را به کلی دگرگون ساخت [۴]. امروزه سیاست‌گذاری در آموزش و پرورش از حیاتی‌ترین حوزه‌های سیاست‌گذاری عمومی دولت‌ها شمرده می‌شود. البته موفقیت سیاست‌های آموزشی، تابعی از اقدامات نهادی دولت است [۵].

نیاز به وجود یک آموزش و پرورش که فقط به فراهم آوردن درک گذشته نسبتاً راکد و زمان حال متحرک، اکتفا نکند و در عین حال آینده‌ساز باشد، یک مسأله اصلی است [۶]. به نظر می‌رسد که بررسی مسائل بنیادین آموزش و پرورش و ضرورت شناخت آن مسائل، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در فرهنگ گزیده فارسی (فرهنگ معاصر)، مسئله به معنی سوالی که نیازمند پرس‌وجو و بررسی با راه-حل می‌باشد [۷]، تعریف شده است. می‌توان اذعان نمود که یکی از مهم‌ترین مسائل جوامع دانش‌آموزی و آموزش و پرورش، مسئله مشارکت در ورزش، توسعه فعالیت‌بدنی، نهادینه‌سازی تربیت‌بدنی در مدارس، الگوی مناسب برای برنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی و یادگیری آن و توسعه ورزش دانش‌آموزی می‌باشد که می‌تواند واکنشی مناسب به عوامل اجتماعی مدرن باشد.

بر اساس تحقیقات موجود، مسأله مشارکت در ورزش دانش‌آموزی با وجود فواید و ضرورت فراوان، وضعیت رضایت‌بخشی ندارد و با موانع متعددی روبروست [۸]. قاسمی‌روشناوند و همکاران توسعه مطلوب مشارکت در ورزش دانش‌آموزی را مستلزم ایجاد پیش‌زمینه‌های رسمی توسعه مشارکت، فرهنگ‌سازی مشارکت و تدوین نظام-مشارکت، دانستند و اظهار نمودند که کاربست این سه دسته فعالیت اجرایی، نیازمند درگیر شدن همه گروه‌های ذینفع است [۹]. مزایای مشارکت منظم در ورزش کاملاً ثابت شده است؛ برخی مطالعات نشان داده‌اند که ورزش در مدارس و مشارکت در فعالیت‌های بدنی در کودکی و نوجوانی ممکن است منجر به روابط بین فرهنگی [۱۰]، [۱۱]، پیش‌بینی سلامت روان و سلامت ذهنی [۱۲]، [۱۳] و در صورت ایجاد عادت، مزایای ماندگاری در سلامت افراد،

به ویژه در بزرگسالی بوجود آورد [۱۴-۱۶]. خدادادی و همکاران بر مبنای این مسئله از مسئولان ورزش مدارس، خواستند تا زمینه‌های مناسب را برای فعالیت‌های ورزشی ایجاد کنند تا در کنار آن، موجبات شادی و نشاط، پیشرفت تحصیلی و موفقیت درسی دانش‌آموزان را فراهم آورند [۱۷]. پارسامهر و همکاران با بررسی انگیزه‌های مرتبط با مشارکت در درس تربیت‌بدنی در بین دانش‌آموزان، اذعان داشتند که چهار متغیر حمایت خانواده، حمایت دوستان، ارزش ادراک شده و توانایی ادراک شده، با مشارکت در ورزش دانش‌آموزی رابطه دارند [۱۸]. همچنین قنبری و همکاران بیان کردند که برنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی، آموزش و یادگیری آن، معلم تربیت‌بدنی، عوامل فردی، خانواده، محیط زیست، جامعه و مدرسه بیشترین تأثیر را بر گرایش دانش‌آموزان به ورزش در مدارس داشتند [۱۹].

برنامه‌ریزی درسی مبنای دستور کار نظام‌های آموزشی است [۲۰] توجه به برنامه‌های درسی در مدارس، از ضرورت‌های نظام تعلیم و تربیت در کشور است [۲۱] و از طرفی نیز تربیت‌بدنی جزء لاینفک تعلیم و تربیت به حساب می‌آید [۲۲]. بر این اساس، درس تربیت‌بدنی یکی از دروس اصلی در مدارس است، که حلقه اتصال آن به نظام آموزشی، از طریق برنامه درسی صورت می‌گیرد [۲۳]. از آنجایی که درس تربیت‌بدنی یکی از دروس اجباری مقاطع مختلف تحصیلی ۹۲ درصد از کشورهای جهان است [۲۴-۲۶]، بنابراین برنامه‌ریزی درسی اهمیت بالایی در توسعه ورزش دانش‌آموزی دارد. از سوی دیگر در نظام آموزشی، عوامل بسیار با یکدیگر در تعامل قرار می‌گیرند تا یاددهی و یادگیری برای فراگیران حاصل گردد [۲۷]. مناسب‌ترین روش یاددهی - یادگیری برای آموزش مهارت‌های زندگی، روش‌های فعال و نوین تدریس است [۲۸]. پس می‌توان اذعان نمود که برنامه‌ریزی درسی تربیت‌بدنی با یادگیری آن، ارتباط مستقیم دارد و می‌توان با طبیعت از یک الگوی مناسب مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، برنامه‌ریزی درسی مناسبی که در نهایت به نهادینه سازی یادگیری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، منجر می‌گردد، تدوین نمود.

توجه به ورزش و تربیت‌بدنی در جمعیت دانش‌آموزی، مهم‌ترین رویکرد کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه در جهان است [۲۹]. حمایت از مدارس برای اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های ارتقاء سلامت، از برنامه‌های فعلی و آینده بسیاری از دولت‌هاست [۳۰]. استرالیا یکی از بالاترین میزان مشارکت سازمان‌یافته ورزشی را در سطح بین‌المللی دارد. دولت استرالیا تعهد پایدار به سرمایه‌گذاری و ارتقاء مشارکت ورزشی در بین کودکان و نوجوانان داشته است.

برنامه‌های متعددی را در جهت رشد و توسعه ورزش در میان جمعیت میلیونی دانش‌آموزی کشور اجرا کرده است [۲۹]. به نظر می‌رسد بتوان اذعان نمود با توجه به نقش و جایگاه معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش و نگاه تخصصی در این معاونت نسبت به ورزش مدارس و اجرای طرح‌هایی مانند المپیاد ورزشی درون‌مدرسه‌ای، حیاط پویا، مدرسه قهرمان، مدرسه میزبان و کیفی‌تر شدن دروس تربیت‌بدنی، علاوه بر ارتقاء مهارت‌های ورزشی و گذران لحظات شاد و بانشاط، تجربیات و مهارت‌های فراوانی را در حوزه‌های اجتماعی، اخلاقی و فرهنگی، برای دانش‌آموزان بوجود آورده است. لازم به ذکر است که این برنامه‌ها در راستای عملیاتی نمودن سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش و تمرکز بر ساخت‌های تربیتی زیستی و بدنی طراحی گردیده‌اند. در تهیه سند ملی تحول بنیادین آموزش و پرورش کوشش شده است تا با الهام‌گیری از اسناد بالادستی و بهره‌گیری از ارزش‌های بنیادین آن‌ها و توجه به اهداف راهبردی نظام جمهوری اسلامی ایران، چشم‌انداز و اهداف تعلیم و تربیت در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی تبیین شود [۳۸].

مشارکت محورکردن فعالیت‌های تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی، فضای جذاب، بانشاط و سالمی را برای ورزش مدارس به وجود می‌آورد [۳۹]. در ارتباط با میزان مشارکت دانش‌آموزان در ورزش، همانطور که در «جدول ۱» ملاحظه می‌شود، از سال پایه تا پایان برنامه پنجم، رشد ۷۴ درصدی را نشان می‌دهد. این تعداد حدود ۲۹ درصد دانش‌آموزان است که رشد خوبی است؛ اما امکان جذب دانش‌آموزان بیشتر با توجه به اهمیت ذکرشده وجود دارد که نیازمند توجه به ورزش مدارس و برنامه‌ریزی مناسب‌تر است. «جدول ۱» وضعیت ورزش دانش‌آموزی ایران را نشان می‌دهد [۴۰].

ورزش دانش‌آموزی و مشارکت در آن سبب ترغیب فرد به مشارکت‌های اجتماعی بیشتر می‌شود و فرد را به‌عنوان جزئی از جامعه دارای هویت می‌کند. در ارتباط با ورزش دانش‌آموزی و حیطه‌های مختلف آن در ایران، تاکنون مطالعات مناسبی صورت پذیرفته است و مدل‌های کمی و کیفی مختلفی ارائه گردیده است. آقای و همکاران در مطالعه خود با هدف طراحی الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ایران، اذعان داشتند، برنامه‌ریزی نیروی انسانی و ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان، بطور مستقیم در مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت‌بدنی آموزش و پرورش تأثیر مثبت و معنی‌دار دارند [۴۱].

از سال ۲۰۱۵، حدود ۱۶۰ میلیون دلار برای تأمین اعتبار طرح مدارس ورزشی سرمایه‌گذاری شده است. هدف از این سرمایه‌گذاری در ورزش دانش‌آموزی، معکوس کردن نرخ عدم تحرک جسمی با شعار "آرزو برای ورزش استرالیا" در سال ۲۰۳۶ است و برای رسیدن به این هدف، پیش‌بینی می‌شود این سرمایه‌گذاری، سالانه ۴۰۰ تا ۶۰۰ میلیون دلار افزایش می‌یابد [۳۱-۳۳]. در اروپا، چندین کشور در مورد حداقل یک درس تربیت‌بدنی در روز برای برنامه مدارس، برنامه‌ریزی کرده‌اند، که منجر به افزایش قابل توجهی در مقایسه با سطح فعلی می‌شود. به عنوان مثال، اتریش در سال ۲۰۱۵ درس‌های تربیت‌بدنی را برای برخی مدارس، همه روزه ارائه کرده و قصد دارد آن را برای کلیه مدارس گسترش دهد [۳۴]. در همین ارتباط یونسکو^۲ برنامه‌های درسی تربیت‌بدنی در مدارس سراسر جهان را تحلیل نمود. آنها دریافتند که بیشتر برنامه‌های درسی تربیت‌بدنی، قصد اثرگذاری مفیدی را در پنج حوزه دارند که عبارتند از: پیشرفت مهارت‌های شناختی را پشتیبانی می‌کنند؛ توسعه شخصی و اجتماعی (مهارت‌های غیر-شناختی)؛ مهارت‌های حرکتی اساسی را بهبود می‌بخشند تا مشارکت فعال داشته باشند؛ فعالیت‌های بدنی را در داخل و خارج از مدرسه، مورد تشویق جامعه قرار می‌گیرند و فعالیت جسمانی در مدرسه، سلامتی را بهبود می‌بخشد [۳۵].

در ایران نیز طی سالهای اخیر، اقدامات و برنامه‌های نسبتاً خوبی در جهت افزایش سلامت جسمی و روانی در میان دانش‌آموزان کشور اجرا شده است. در بین تمامی نهادها و سازمان‌های دولتی، یکی از سازمان‌هایی که سهم بسزایی در به حرکت درآوردن چرخ ورزش در سطح جامعه به عهده دارد، وزارت آموزش و پرورش است [۳۶]. آموزش و پرورش ایران با دارا بودن بیش از ۱۳ میلیون دانش‌آموز و ۱۰ هزار نیروی متخصص در حوزه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، یکی از متولیان اصلی ورزش کشور و به ویژه ورزش دانش‌آموزی است. مدیریت این منبع عظیم و ارزشمند انسانی رویکردهای متنوعی را پیش‌روی مدیران ورزش دانش‌آموزی قرار می‌دهد [۸]. معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش به عنوان یکی از متولیان اصلی سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان در نظر دارد زمینه‌های هم‌افزایی به‌منظور بسیج ظرفیت‌ها و کوشش برای تحقق همه جانبه ساخت تربیت‌زیستی و بدنی را فراهم نماید [۳۷]. معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش به عنوان متولی ورزش دانش‌آموزی کشور، طرح‌ها و

¹ Wish For Australian Sports

² UNESCO

جدول ۱. محورهای بررسی عملکرد وضعیت موجود حوزه ورزش دانش‌آموزی ایران [۴۰]

عنوان	واحد	سال پایه (۱۳۸۳)	پایان برنامه چهارم (۱۳۸۹)	پایان برنامه پنجم (۱۳۹۳)	پایان برنامه ششم (۱۳۹۹)
سرانه فضاهای ورزشی روباز و سرپوشیده دانش‌آموزی	متر مربع	۰/۲۰	۰/۲۴	۰/۲۸	۰/۳۴
میزان مشارکت دانش‌آموزان در برنامه‌های ورزشی	نفر	۲۵۸۱۹۸۸	۲۶۱۴۷۸۳	۳۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰ (پیشنهادی مرکز پژوهش‌های مجلس)
ساعات تربیت‌بدنی در مدارس	ساعت	۲ همه	۲ همه	۲ همه پایه‌ها، به جز سوم متوسطه که یک ساعت است.	۲ همه
تعداد معلمان تربیت‌بدنی	نفر	۲۱۷۱۷	۱۸۵۰۹	۳۳۱۷۲	پایه‌ها ۴۰۰۰۰

در بین بازیگران کلیدی و هم‌افزایی خانواده و اجتماع، منجر به توسعه ورزش دانش‌آموزی ایران می‌گردد و بر این اساس استراتژی‌هایی برای توسعه و مشارکت در ورزش دانش‌آموزی ارائه نمودند. از این رو لازم است در تقسیم کار بین‌بخشی و نحوه مشارکت ذینفعان و متولیان حوزه ورزش دانش‌آموزی بازنگری شود [۴۵].

آموزش و پرورش با زیست انسان پیوند خورده است و هر چه زندگی پیچیده‌تر می‌شود، ضرورت آموزش و پرورش افزایش می‌یابد [۱]. بررسی مسائل بنیادین آموزش و پرورش در وهله نخست مستلزم به کارگیری راهبردها و اصولی است که در پرتو آن‌ها می‌توان این مسائل را با همه جوانب و ابعاد گوناگون آن شناسایی کرد و سپس با استمداد از روش‌های جدید در حل و فصل آنها اقدامات سنجیده‌ای به عمل آورد. همانطور که ذکر گردید، ورزش دانش‌آموزی و مشارکت در آن می‌تواند یکی از مسائل بنیادین آموزش و پرورش باشد. در زمینه ارائه الگو در بازساخت مشارکت ورزش دانش‌آموزی تا به امروز مطالعه‌ای گزارش نگردیده است و با توجه به جستجوهای محققین، تاکنون در این ارتباط به طور منسجم، مطالعه نشده است. ضرورت انجام این تحقیق به اهمیت مشارکت در فعالیت‌های بدنی توسط دانش‌آموزان و نقش آن در توسعه همه‌جانبه افراد و جامعه، در حال و آینده و ارائه راهکارهایی برای مشارکت پایدار بر می‌گردد. نتایج احتمالی حاصل از این تحقیق احتمالاً می‌تواند به ارائه یک الگوی جدید، برای تحریک دانش‌آموزان به شرکت در فعالیت‌های بدنی گردد. از این رو انجام این تحقیق می‌تواند به جنبه‌های نادیده گرفته شده مشارکت در ورزش دانش‌آموزی اشاره نماید که بر اساس وضعیت موجود، مدلی برای مشارکت در ورزش دانش‌آموزی با رویکرد ساختاری ارائه خواهد داد.

قنبری فیروزآبادی و همکاران در طراحی الگوی راهبردی توسعه ورزش دانش‌آموزی، نشان دادند که توسعه ورزش دانش‌آموزی، پیامدهای تربیتی اعتقادی، عبادی و اخلاقی، تربیت اقتصادی و حرفه‌ای، علمی و فناوری، اجتماعی، تربیت زیستی و بدنی، زیبایی‌شناختی و هنری به دنبال خواهد داشت [۴۲]؛ در مطالعه شمس و همکاران عنوان گردید که عوامل سوق‌دهنده و بازدارنده مشارکت دانش‌آموزان در فوق برنامه‌های تربیت‌بدنی مدارس، دانش‌آموزان و آموزش دهندگان، به همراه محرک‌ها و بازدارنده‌ها می‌باشند که نقش اصلی ایفاء می‌کنند و نیاز به توجه ویژه- ای دارند. همچنین تسریع‌کننده‌هایی چون منابع حمایتی و تشویقی، همکاری با ذینفعان، منابع مالی و بستر سیاسی در سرعت بخشیدن به مشارکت ورزشی دانش‌آموزان جهت ورود به فوق برنامه‌های مدارس دخیل می‌باشند [۴۳]. قنبری و همکاران در مطالعه‌ای با هدف آسیب‌شناسی تربیت‌بدنی و ورزش مدارس، اذعان نمودند که به ترتیب عوامل سازمانی، فردی و زمینه‌ای دارای بیشترین آسیب‌ها در حوزه تربیت‌بدنی و ورزش مدارس بودند. در بین زیرشاخه‌های هر سه سطح، معلم تربیت‌بدنی (سطح سازمانی) دارای بیشترین آسیب و محیط‌زیست (سطح زمینه‌ای) دارای کمترین آسیب بودند. پژوهشگران پیشنهاد نمودند با توجه به اینکه آسیب‌های سطح سازمانی بیشترین تأثیر را بر توسعه تربیت‌بدنی و ورزش مدارس داشته‌اند، لذا بازنگری وزارت آموزش و پرورش در برنامه ریزی، تخصیص منابع و تجهیز مدارس در این راستا امری ضروری است. به نظر می‌رسد در سطح فردی، آموزش به خانواده‌ها و در سطح زمینه‌ای، ترویج فرهنگ گرایش به ورزش و گسترش ورزش همگانی از اقدامات لازم و مفید می‌باشد [۴۴]. همچنین سهولت کوه‌شوری و همکاران در مطالعه خود با هدف آینده‌نگاری در ورزش تربیتی ایران و کشف آینده‌های پیش‌روی ورزش تربیتی ایران و تدوین سناریوهای آن برای سال ۱۴۱۴، اذعان داشتند شبکه‌سازی

سوال‌های پژوهش

- ۱- سطوح مختلف مشارکت در ورزش دانش‌آموزی کدامند؟
- ۲- نقش‌های مشارکت در ورزش دانش‌آموزی چیست‌اند؟
- ۳- عوامل تبدیل‌کننده سطوح مختلف به نقش‌های مشارکت در ورزش دانش‌آموزی کدامند؟
- ۴- منطق حاکم بر مؤلفه‌ها و روابط آن‌ها در مدل ساختاری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی چیست؟
- ۵- چه رابطه‌ای میان مدل ساختاری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی با یادگیری و برنامه درسی تربیت‌بدنی وجود دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کیفی است. در پژوهش حاضر از آن جهت که به دنبال کشف مفاهیم جدید هستیم، از منظر ماهیت، اکتشافی - بنیادی؛ از منظر رویکرد، استقرایی؛ از منظر پارادایمی، پارادایم تفسیری - برساختی؛ از منظر استراتژی، نظریه داده بنیاد با رویکرد ساختاری؛ از منظر حیطه جمع‌آوری داده‌ها، میدانی و کتابخانه‌ای؛ از منظر هدف، تبیین و مدلسازی و از منظر ابزار جمع‌آوری اطلاعات، مصاحبه‌های عمیق و مطالعات نظری است.

نظریه مبنایی یا داده بنیاد از استراتژی‌های روش کیفی است که بر القاء یا ظهور اطلاعات از داده‌ها تأکید می‌کند، تا بتواند یک نظریه یا مدل را ایجاد کند [۴۶]. در نظریه مبنایی، داده، پایه نظریه را شکل می‌دهد و تحلیل از این داده‌ها، مفاهیمی را که می‌خواهیم تولید می‌کند [۴۷]. داده‌ها به ما این امکان را می‌دهند که از داستان افراد باقیمانده درس بگیریم و به شرکت‌کنندگان در تحقیق اجازه می‌دهد تا سکوت را بشکنند. داده‌ها می‌توانند به ما کمک کنند تا فراتر از تصور خود نگاه کنیم و دیدگاه‌های خود را تغییر دهیم. اما اینکه محققان چگونه داده‌ها را مشاهده و ارائه می‌کنند بستگی به این دارد که کدام نسخه یا رویکرد را از روش نظریه داده‌بنیاد اتخاذ می‌کنند [۴۸]. محققانی که تصمیم می‌گیرند از نظریه داده‌بنیاد استفاده کنند، با تصمیمات پیچیده‌ای پیرامون استفاده از کدام رویکرد از تئوری مبتنی بر داده‌ها روبرو هستند؛ نظریه زمینه‌ای در طول زمان شاهد استحاله و تغییرات گوناگونی بوده است و رویکردهای متفاوتی به آن شکل گرفته و مدل‌های متفاوتی از آن ارائه شده است. رویکردهای مختلف نظریه زمینه‌ای را حداقل در هفت نگرش می‌توان دسته‌بندی کرد: رویکرد

کلاسیک گلیزر^۱ [۴۹-۵۲]، رویکرد نظام‌مند یا سیستماتیک اشتراوس و کوربین^۲ [۵۳، ۵۴]، رویکرد ساختاری یا برساخت‌گرای چارمز [۵۵، ۵۶]، رویکرد تحلیل موقعیت کلارک^۳ [۵۷-۶۱]، رویکرد تحلیل ابعاد شاتزمن^۴ [۶۲]، رویکرد چندگانه گولدکول و گرون هولم^۵ [۶۳] و رویکرد نظریه زمینه‌ای مطلع از تورنبرگ^۶ [۶۴]. منصوریان اذعان می‌دارد که هنوز رویکرد کیفی در تحقیقات جامعه دانشگاهی ایران، نوین‌یاد و نوپاست، در نتیجه تا رسیدن به مرحله بلوغ روش‌شناختی در این زمینه، راه زیادی در پیش داریم [۶۵]. با این حال، کاتکلیف^۷ مشخص کرده است که بسیاری از محققان به طور کلی از چالش انتخاب رویکرد مناسب، اجتناب کرده‌اند و صرفاً به دنبال یک جنبه مبهم از جنبه‌های هر نسخه بدون توجه به ناسازگاری ذاتی آنها هستند [۶۶].

در این پژوهش، پس از مطالعه و بررسی چالش مذکور، به منظور ارائه مدلی نظام‌مند و شماتیک از یافته‌های برخاسته از داده‌های کدگذاری شده، سعی شد از رویکرد ساختاری در نظریه داده بنیاد که چارمز [۵۶] ارائه کرده است، استفاده شود. این طرح اشاره به دیدگاه چارمز [۵۵] دارد که نوعی موضع فلسفی است، بین موضوع تقریباً اثبات‌گرا (کمی‌گرا) گلیزر و اشتروس و موضوع پژوهشگران پست مدرن که اهمیت شیوه‌های غالب پژوهش را زیر سوال می‌برند [۶۷]. تئوری مبتنی بر ساختارگرایانه، محققان را به سمت این سوق می‌دهد که روی آنچه در زمینه تحقیق اتفاق می‌افتد تمرکز کنند، تکرار می‌کند که محققان بخشی از آن هستند، انعطاف‌پذیر باشند و از رویدادهای تجربی پیروی کنند [۶۸]. گونه جمعی ساختی بیان می‌کند که دسته‌های مرتبط داده‌ها، مفاهیم و سطوح مختلف تجزیه و تحلیل، از تعامل پژوهشگر با داده‌ها و سوال‌هایی که وی درباره داده‌ها مطرح می‌کند، بوجود می‌آیند [۶۹]. سنت پراگماتیستی، در ساختارگرایان بسیار مشهود است [۴۸]. همچنین، دیدگاه معرفت‌شناختی رویکرد ساختاری به این اشاره دارد که این روش ادعای کشف یک و فقط یک واقعیت مطلق را ندارد و در عوض به کشف نسخه‌ای از واقعیت معتقد است که در نتیجه تعامل پژوهشگر و داده‌ها بدست می‌آید [۷۰]. در رویکرد ساختاری، تأکید بیشتری

¹ Glaser

² Clarke

³ Clarke

⁴ Schatzman

⁵ Goldkuhl & Cronholm,

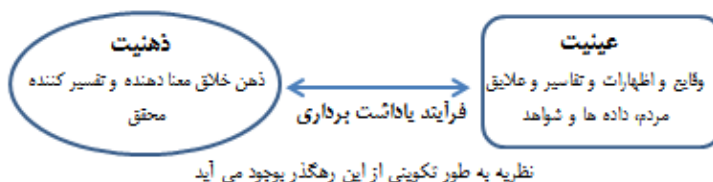
⁶ Thornberg

⁷ Cutcliffe

هست که محقق باید یک کاشف باشد [۵۶].

سرشار از معناها و تفاسیر سریع و تکوینی محقق باشد [۷۱]. این تعامل ذهن و عین است که طی فرآیند تکوینی، نظریه ساخته می‌شود [۷۲]. فرآیند یادداشت برداری در رویکرد ساختاری نظریه داده بنیاد در شکل ۱ به نمایش آمده است.

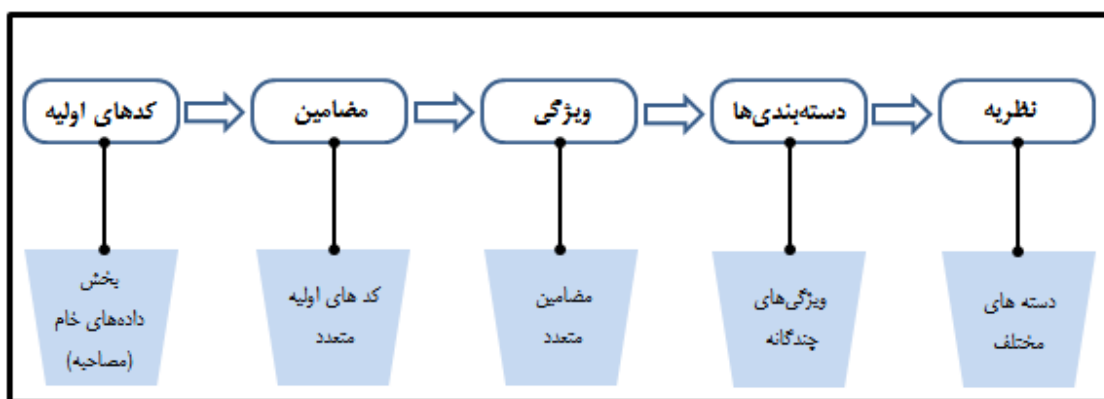
یادداشت‌های تفسیری و معنا بخش محقق در اثنای گردآوری داده‌ها باید اتفاق بیفتند نه اینکه پی‌درپی جمله‌هایی از این و آن فهرست کند و سیاهه کدگذاری را به شکل اداری پر کند. هر چه محقق می‌نویسد از یک سو گویای موقعیت واقعی بیرون ذهن محقق و از سوی دیگر

شکل ۱. فرآیند یادداشت برداری در رویکرد ساخت گرای چارمز [۷۲]

توصیه به استفاده از اسم مصدر و حاصل مصدر در نامگذاری کدها دارد، تلاش گردید تا معنای کنش در داده‌ها، منتقل گردد. در اجرای تحقیق، جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها به طور آگاهانه همزمان انجام گرفت و گردآوری داده‌های اولیه به منظور شکل‌گیری روند جمع‌آوری مداوم داده‌ها صورت گرفت. با این کار برای پژوهشگر فرصت‌هایی فراهم شد تا میزان کفایت مقوله‌های مناسب را افزایش دهد. به صورت کلی فرآیند کدنویسی داده‌ها از کدگذاری اولیه تا ساخت دسته‌ها، به شرح شکل ۲ است.

چهار فرآیند همپوش در تحلیل ساختاری نظریه داده بنیاد عبارت‌اند از: کدگذاری اولیه، کدگذاری متمرکز شده، کدگذار محوری و کدگذاری نظری [۵۶]. سه دور کدنویسی یا بیش از آن، امکان افزایش سطح انتزاع را فراهم می‌کند و در نهایت منجر به ارائه یک مدل تئوری می‌گردد [۷۴]. در این پژوهش سعی گردید در کدگذاری اولیه، از روش کدگذاری خط به خط [۷۵]، توصیف رفتارگرایانه‌ای از کنش‌های مشارکت‌کنندگان به نمایش بگذارد و داده‌ها به صورت واقعه به واقعه [۷۶] با هم مقایسه گردیدند. همچنین با استفاده از تکنیک کدگذاری فرآیندی [۷۷، ۷۸] که

شکل ۲. فرآیند کدگذاری تا رسیدن به نظریه از طریق رویکرد ساختاری [۷۹]

ورود به مطالعه در جدول ۲ بود. به منظور نمونه‌گیری برای انجام مصاحبه‌های عمیق از روش نمونه‌گیری هدفمند یا هدف‌دار و تکنیک نمونه‌گیری گلوله برفی استفاده شد. در این تحقیق در تمام فرآیند نمونه‌گیری، سه مرحله نمونه‌گیری آزاد، ارتباطی و نظری که اساس استفاده از رویکرد ساختاری نظریه داده بنیاد است، رعایت شد [۵۶]. مصاحبه‌ها تقریباً ۳۰ تا ۴۵ دقیقه به طول

مشارکت‌کنندگان در این تحقیق، شامل اعضای هیأت علمی رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی (همه گرایش‌ها)، علوم تربیتی، روانشناسی، کلیه مدیران عالی، میانی و عملیاتی معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش، معلمان تربیت‌بدنی با تحصیلات تکمیلی و کلیه افراد دارای تجربه در حوزه ورزش دانش‌آموزی با توجه به ویژگی‌ها و شاخص‌های مشخص شده در قسمت معیارهای

ساختاری تجزیه و تحلیل شدند. ویژگی‌ها و مشخصات دموگرافیک شرکت‌کنندگان، معیارهای ورود به تحقیق، مباحث اصلی مصاحبه‌ها، به همراه نمونه‌ای از روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در جدول ۲ نشان داده شده است.

انجامید. جمع‌آوری داده‌ها به دلیل اشباع داده‌ها، پس از ۱۶ مصاحبه متوقف شد. پس از مطالعه و بررسی مبانی نظری، داده‌های خام به صورت استقرایی از مصاحبه‌های عمیق با خبرگان و متخصصان به دست آمد و به صورت همزمان با اجرای مصاحبه‌ها و براساس نظریه داده بنیاد با رویکرد

جدول ۲. ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان، معیارهای ورود به مطالعه و نمونه‌ای از کدگذاری در رویکرد ساختاری

معیارهای ورود به مطالعه		مشخصات دموگرافیک		
معیارهای ورود به مطالعه	تعداد (نفر)	رشته تحصیلی	تعداد (نفر)	حوزه فعالیت
۱- افراد آشنا با ورزش دانش‌آموزی		مدیریت ورزشی	۴	اجرایی
۲- افراد آشنا با ادبیات مشارکت ورزشی	۱۱	سایر گرایش‌های تربیت‌بدنی	۱۰	دانشگاهی
۳- افراد آشنا با آموزش و پرورش	۳	غیره	۲	آموزش و پرورش (آموزش)
۴- افراد دارای کتاب و مقاله علمی در زمینه‌های ذکر شده در بالا	۲	سن		تحصیلات
۵- افراد دارای تجربه کاری و اجرایی در ورزش دانش‌آموزی	۳	۳۰ تا ۴۰	۳	کارشناسی ارشد
	۷	۴۱ تا ۵۰	۱۲	دکترای تخصصی
مباحث موجود در مصاحبه‌ها	۶	بالای ۵۰	۱	دانشجوی دکتری
- سواد حرکتی - کم تحرکی		محل زندگی مشارکت‌کنندگان		وضعیت شغلی
- آگاهی از مزایای مشارکت در ورزش	۳	خوزستان	۲	معلم تربیت‌بدنی
- راهکارهای توسعه مشارکت	۵	اصفهان	۳	استاد
- تکنولوژی و نقش مثبت و منفی آن	۵	تهران	۶	دانشیار
- آینده ورزش دانش‌آموزی	۲	گیلان	۳	استادیار
- عوامل سازمانی آموزش و پرورش	۱	کردستان	۲	معاونت تربیت‌بدنی آپ

نمونه‌ای از کدگذاری اولیه، متمرکز شده و محوری

کدگذاری اولیه		متن مصاحبه
کدگذاری محوری	کدگذاری متمرکز شده	گزاره‌ها و برجسته‌سازی (مفاهیم اولیه)
		- فعالیت‌بدنی در آموزش و پرورش یک موضوع وابسته به رشد است.
	- مسئله رشد	- حرکت کردن، یکی از خمیر مایه‌های اصلی زندگی بشر در تمام عمر است.
	- نیاز به حرکت	- فعالیت‌های بدنی در قالب مشارکت در ورزش با بازی در محیط‌های مختلف ظاهر می‌شوند.
	- گستردگی مشارکت در ورزش	- تحریر کردن دانش-آموزان به مشارکت در ورزش، بر عهده برنامه‌های مدرسه خواهد بود.
	- علاقه‌مند کردن به ورزش	- سواد جسمانی پایه‌ای مهم برای بسیاری از سیاست‌های کلان ورزش آموزش و پرورش و در برنامه درسی به کار گرفته شود. افرادی که از لحاظ جسمی باسوادند، در فعالیت‌های جسمانی مشارکت بهتری دارند و با شایستگی عمل می‌کنند. که این امر سبب توسعه همه ابعاد فردی در آن‌ها می‌شود.
	- تربیت‌بدنی رشدی	- سواد جسمانی پایه‌ای مهم برای بسیاری از سیاست‌های کلان ورزش آموزش و پرورش خواهد بود.
- ملزومات	- نهادینه کردن سواد جسمانی	- سواد جسمانی پایه‌ای مهم برای بسیاری از سیاست‌های کلان ورزش آموزش و پرورش خواهد بود.
	- مشارک بهتر با سواد جسمانی بالاتر	- سواد جسمانی پایه‌ای مهم برای بسیاری از سیاست‌های کلان ورزش آموزش و پرورش خواهد بود.
	- توسعه فردی با مشارکت در ورزش	- افراد دارای سواد جسمانی بالاتر، مشارکت بیشتری در ورزش دارند.
		- سواد جسمانی مناسب، سبب توسعه ابعاد فردی می‌شود.

مصاحبه‌ها در سه دسته اصلی نقش‌های مشارکتی، عوامل سطوح مختلف و ملزومات طبقه‌بندی شدند. بدین صورت که تعداد ۱۷۲ مفهوم اولیه و مقوله در کدگذاری اولیه توسط پژوهشگر شناسایی و نشانه‌گذاری شد؛ سپس، در کدگذاری متمرکز شده، ۶۱ کد بدست آمد و در نهایت در ۸ کد محوری، ارائه گردید. براساس رویه‌های مطرح‌شده در قسمت روش‌شناسی و همچنین نمونه کدگذاری ارائه شده در بالا، مقوله‌های فرعی و اصلی مدل به شرح جدول ۳ ارائه می‌گردد.

جدول ۳. مقوله‌های فرعی و اصلی مدل

مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی
عوامل سطح خرد	ادراک - یادگیری - انگیزش - کاربردهای ارزشی - توسعه اجتماعی - تفاوت‌های فردی - عملکرد حرکتی - ملاحظات رشدی
عوامل سطح میانی	روندهای جدید مشارکت - اجرای هر سند یا طرح - شناخت یادگیرنده - مدیریت ایمنی - برنامه‌ریزی تعاملی - برنامه‌ریزی آموزش خرد
عوامل سطح کلان	تفکر راهبردی - آینده‌نگری - ارتقاء آگاهی برنامه‌ریزان - یادگیری مهارت‌های توسعه - کلان داده‌ها - پیشران‌های تأثیرگذار - توسعه آموزش - حمایت متولی از ایده‌های نو - پرورش منابع انسانی - رهبری تحولی
ملزومات	تربیت‌بدنی رشدی - نهادینه کردن سواد جسمانی - آموزش و پرورش تطبیقی - زیست بوم‌شناسی - برنامه‌ریزی درسی کارا - به خدمت گرفتن تکنولوژی‌های جدید - عملیاتی کردن برنامه درس ملی - آشنایی معلمان با الگوهای یادگیری - ردیف بودجه مستقل - هم‌افزایی نهادهای اجتماعی
نقش‌های آگاهی‌دهنده	ذهن آگاهی - شبکه‌های اجتماعی - فرهنگ‌سازی - مقبولیت اجتماعی ورزش - اصل جامعیت و مشارکت - تغییر ونوگرایی - پیش‌بینی محتوا
نقش‌های علاقه‌مند-کننده	تقویت روابط دوستی - ارائه محتوای جذاب - تشویق به فعالیت جسمانی - مزایا و فواید مشارکت - توجه به نیازهای دانش‌آموزان - ایجاد بستر مناسب برای همه سلیقه - مقبولیت نوع فعالیت‌بدنی - احساس مثبت - ارتقای خودباوری
نقش‌های تحریک‌کننده	برقراری ارتباط - نمایش تجربه‌های لذت‌بخش - برگزاری رویدادهای پرهیجان - ایجاد فرصت‌های خلاقانه - داشتن سبک زندگی سالم و پویا
نقش‌های نگهدارنده	تعلیم و تربیت حرکتی - رشد و توسعه مهارت - ایجاد قوانین حمایتی - افزایش بودجه - کنترل درک رفتار

پس از واکاوی در مقوله‌های مربوط به مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، مدل نهایی تحقیق بدین صورت ارائه شد که عوامل در سطوح مختلف دارای سه سطح خرد،

در این مطالعه به منظور تأیید نتایج و استحکام، دقت تحقیق و برای مشروعیت‌بخشی و صحت‌گذاری بر یافته‌ها و تحلیل‌ها از روش گوبا و لینکلن^۱ [۸۰، ۸۱] با نام موثق بودن^۲، که در ارتباط با مطالعات کیفی است، استفاده گردید. از این رو، از چهار شاخص مقبولیت، اعتماد، تأیید-پذیری و انتقال‌پذیری برای قوام و استحکام داده‌های کیفی مورد استفاده قرار گرفت. بر این اساس به منظور بررسی مقبولیت داده‌ها، علاوه بر پژوهشگر اصلی، اعضای تیم تحقیق نیز در مراحل جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها، نظارت و مشارکت فعال داشتند. همچنین درگیری طولانی مدت با مشارکت‌کنندگان، به جلب اعتماد آن‌ها، درک بهتر تجارب آن‌ها و نهایتاً افزایش اعتبار و مقبولیت داده‌ها کمک کرد. پژوهشگر از روش آنالیز مقایسه‌ای مداوم به منظور قابلیت اعتماد (ثبات) استفاده نمود. به این ترتیب که کدها چندین بار از نظر شباهت‌ها و تفاوت‌ها مرور گردید. برای تعیین تأییدپذیری از روش بازبینی اعضا^۳ [۸۲] استفاده شد. بدین صورت که کدگذاری‌ها و مدل نهایی در اختیار سه نفر از مشارکت‌کنندگان قرار گرفت و آنها نظرهای خود را اعمال و در نهایت مدل کلی تحقیق، تأیید گردید. برای بررسی قابلیت انتقال پذیری نیز تلاش شد تا مشارکت‌کنندگان از تنوع بیشتری برخوردار باشند که این روند تا اشباع داده‌ها، ادامه داشت. همچنین بدین منظور، از روش کدگذاری باز^۴ [۸۳] توسط یک پژوهشگر دیگر خارج از مشارکت‌کنندگان و تیم پژوهش، استفاده گردید. در روش بازکدگذاری ۱۰ درصد از کلیه صفحات کدگذاری انجام گرفته در اختیار پژوهشگر دیگری قرار گرفت. در این مطالعه، ضریب اسکات که نشان‌دهنده میزان توافق کدگذاری در دو محقق است، برابر ۸۲ درصد محاسبه شد، لذا قابلیت اطمینان بین کدهندگان در حد مطلوب بود. جهت محاسبه ضریب اسکات از فرمول $P(A) = \frac{2A}{n} \times 100$ استفاده شد [۸۴-۸۶]: $A =$ تعداد کدهای مورد توافق؛ $n =$ تعداد کل کدها؛ $P(A) =$ درصد توافق.

یافته‌ها

بر اساس ماهیت غیرخطی تحقیقات کیفی، فرآیند کدگذاری چندین بار تکرار گردید و در نهایت طبقات و مقوله‌های کامل و جامعی ایجاد شد. عوامل شناسایی شده از

¹ Guba, E., & Lincoln

² Trustworthiness

³ Member checking

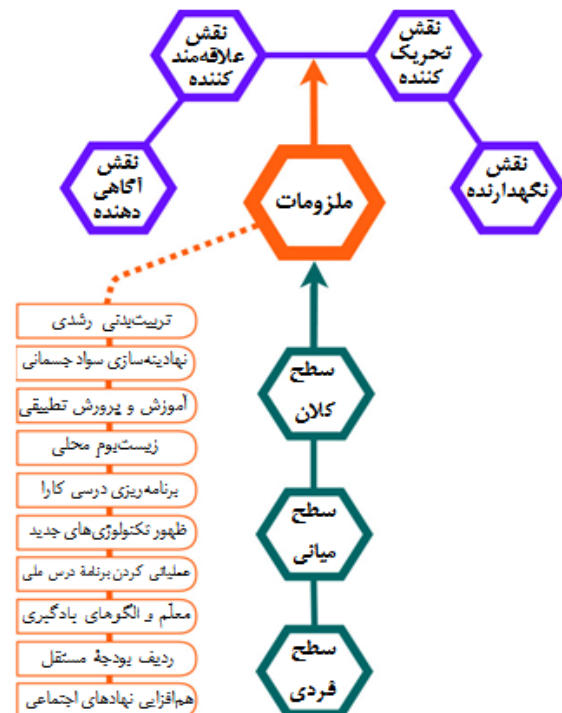
⁴ Re-coding

با یک برد متوسط بر اساس داده‌های جمع‌آوری شده است که می‌تواند به توسعه دانش مشارکت در ورزش کودکان و نوجوانان، منجر گردد. اصلی‌ترین نتیجه این مطالعه شناسایی نقش‌های تبدیل سطوح مختلف به مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، بر اساس الزامات مناسب است. مدل ارائه شده در این مطالعه دارای نوآوری قابل ملاحظه‌ای در شرح نظری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی است. البته همانطور که چارمز [۹۵، ۵۵، ۵۶] به عنوان بنیانگذار رویکرد ساختاری اذعان داشت، این رویکرد به طور صریح فرض می‌دارد که هر شرح نظری باید پرتره^۲ تفسیری را از جهان مورد مطالعه ارائه دهد و در ادامه این مبحث، می‌افزاید که البته قرار هم نیست، تصویری کاملاً دقیق را از آن ارائه دهد. احتمالاً این پژوهش نیز که با رویکرد ساخت‌گرا صورت پذیرفته است، از این قاعده مستثنی نیست.

بر اساس مدل درخواستی از داده‌های تحقیق، عوامل در سطوح مختلف دارای سه سطح خرد، میانی و کلان می‌باشد. این دسته‌بندی سطوح مختلف، بر اساس نظریه‌ها و دسته‌بندی‌ها در جامعه‌شناسی توجیه پذیرند. سطوح واقعیت‌های اجتماعی در پیوستاری از خرد تا کلان رخ می‌دهند. گیدنز^۳ بیان می‌کند که پیوستاری از خط ارتباط میان خرد و کلان وجود دارد، که در یک حد آن سطح تحلیل فردی و در حد دیگر آن سطح جمعی قرار دارد، به شیوه‌ای که نظم در جامعه از طریق آن ایجاد می‌شود [۹۶]. در ابتدا در جامعه‌شناسی فقط دو نظریه سطح خرد (کنش متقابل-نمادین و مبادله) و کلان (کارکردگرایی ساختی و ساختار-گرایی) وجود داشتند [۹۷]، اما پس از نظریه برد متوسط رابرت مورتن^۴ در سال ۱۹۴۹، نظریه‌ها سه سطح خرد، میانی و کلان به خود گرفتند [۹۸].

عوامل سطح اول (خرد)، عوامل شخصی می‌باشند که در چگونگی تبدیل ویژگی‌های یک محصول به کارکرد توسط فرد تأثیر می‌گذارند. در سطح خرد، نظم از نیروهای درونی سرچشمه می‌گیرد و ماهیتی فردگرایانه دارد [۸۳]. این قسمت از داده‌ها را می‌توان با بحث پایداری فردی در توسعه ورزش، هم راستا در نظر گرفت. چرا که از جمله دستاوردهای فردی حاصل از برنامه‌های توسعه ورزش، ایجاد سلامتی برای فرد دانست. مندرعلی‌زاده در ارتباط با پایداری فردی بیان می‌کند که برنامه‌های مختلف ورزش، می‌تواند تنوعی از نتایج را برای سود رساندن به فرد فراهم کند، یا

میانی و کلان‌اند. همچنین نقش‌های تبدیل سطوح مختلف به مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، شامل چهار نقش آگاهی‌دهنده، علاقه‌مندکننده، تحریک‌کننده و نگهدارنده می‌باشند. برای این تبدیل، باید الزاماتی رعایت گردد، که در مدل نشان داده شده است. «شکل ۳» مدل بساخت

مشارکت در ورزش دانش‌آموزی را نشان می‌دهد.

شکل ۳. مدل ساختاری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، ساختن یک مدل برای مشارکت در ورزش دانش‌آموزی بود. مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در مدارس، به یک بخش دارای اهمیت و مهم در دنیا تبدیل شده است. مشارکت در فعالیت‌های ورزشی متنوع در کودکی و نوجوانی، تغییرات مثبتی در افراد بوجود می‌آورد. کوکلی^۱ معتقد است که دانش‌آموزانی که مشارکت در فعالیت‌های رسمی، غیررسمی و حمایتی مدرسه را انتخاب می‌کنند، کمی با دانش‌آموزان دیگر فرق می‌کنند [۸۷]. مفهوم مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، یک مفهوم کاملاً تخصصی است و مدل‌های پیشین ارائه شده در ورزش و متعاقباً ورزش دانش‌آموزی [۸۸-۹۴] عمدتاً رویکرد عمومی و همگانی داشته‌اند. مطالعه حاضر که بر اساس یکی از پرکاربردترین استراتژی‌های روش تحقیق کیفی، نظریه داده‌بنیاد طرح‌ریزی شده است، به دنبال ساخت یک نظریه

^۲ شبیه، نقاشی، پیکر، تصویر، عکس یا تصویر کردن

^۳ Gidenz

^۴ Rabert Mortaen

^۱ Coakley

جهت رسیدن به این هدف کمک نماید [۹۹].

همچنین نوروزی سیدحسینی بیان می‌کند که سطح خرد، سطح فردی است که در آن فرد باید اراده کافی برای توسعه قابلیت‌هایش نشان دهد. توسعه اجتماعی، ادراک و ملاحظات رشدی دانش‌آموزان، از مهم‌ترین عوامل سطح خرد هستند [۱۰۰].

عوامل سطح بعدی، عوامل سطح میانی هستند. این قسمت از داده‌ها را می‌توان با بحث پایداری سازمانی در توسعه ورزش، هم راستا در نظر گرفت. در بحث پایداری سازمانی، دو عنصر قابلیت دوام به اشکال مالی و اشکال حمایتی مورد نیاز و ظرفیت سازمان برای انتقال خدمات، اشاره دارند که تمامی این تعاریف، در پایداری سازمانی در ورزش، نیز رایج‌اند [۱۰۱]. در سطح میانی نیز بر اساس یافته‌ها وجود عوامل شناخت یادگیرنده، روندهای جدید مشارکت، اجرای هر سند یا طرح، مدیریت ایمنی، برنامه‌ریزی تعاملی و برنامه‌ریزی آموزش خرد، بسیار تأثیرگذارند. به نظر می‌رسد، عامل شناخت یادگیرنده، همانگونه که رضانی نژاد بیان می‌کند، می‌تواند نقشی تعیین‌کننده داشته باشد: دانش‌آموزان در دوره‌های سنی مختلف و حتی در یک سن مشابه از نظر جسمانی - حرکتی و شناختی، نیازها و علایق یکسانی ندارند، بنابراین برنامه‌ریزی حرکتی و ورزشی باید بر اساس شناخت یادگیرنده و دانش‌آموز طراحی گردد [۱۰۲]. پیشنهاد می‌گردد در نیل به اهداف اختصاصی تربیت‌بدنی و تعیین اولویت آن‌ها در دوره‌های تحصیلی، بررسی این ویژگی‌ها و نیازها ملاک قرار گیرد.

در نهایت در آخرین سطح، عوامل سطح کلان وجود دارد که بصورت مستقیم و غیرمستقیم بر مشارکت در ورزش دانش‌آموزی اثر گذارند. در سطح کلان، نظم به گونه‌ای خارجی برقرار می‌گردد و ماهیتی جمع‌گرایانه دارد، یعنی از ساختارهای جمعی مایه می‌گیرد. این قسمت از داده‌ها را می‌توان با بحث پایداری نهادی در توسعه ورزش، هم راستا در نظر گرفت. سوریسن و کریسپ^۱ بیان می‌کنند که پایداری نهادی، تغییرات گسترده مرتبط با سیاست در برنامه‌های مورد نظر است [۱۰۳]. می‌توان اذعان داشت که پایداری نهادی، تغییرات بلند مدت در موقعیت سیاسی، اقتصادی، عملکردی و محیطی در زمینه گسترده‌تری، می‌تواند به توسعه برنامه‌های مشارکت در ورزش دانش‌آموزی منجر گردد. بر اساس یافته‌ها از مهم‌ترین عوامل مربوط به سطح کلان می‌توان به ارتقاء آگاهی برنامه‌ریزان، یادگیری مهارت‌های توسعه، پیشران‌های تأثیرگذار، توسعه آموزش و آینده‌نگاری در ورزش دانش‌آموزی اشاره نمود. در

ارتباط با یادگیری مهارت‌های توسعه، همانطور که احسانی بیان می‌کند، اولین گام اساسی در طراحی سیاست ورزش هر کشوری، تعریف و تفسیر مفهوم توسعه ورزش است [۱۰۴]. همچنین در همین ارتباط رضانی‌نژاد و هژبری، معتقدند که ایجاد یک اتحاد و هماهنگی استراتژیک با ورزش مدارس و دانشگاه‌ها وجود ندارد و به نظر می‌رسد برای توسعه ورزش ایران، ابتدا باید پیوند استراتژیک نهاد ورزش با نهادهای بهداشت و سلامتی، اقتصاد، فرهنگ و نظام تربیتی در سطح حاکمیت و سیاستگذاری برقرار شود، سپس با یادگیری سیاست‌های ورزشی و الگوسازی بومی، مدل‌های کاربردی و متناسب ایران را به کار گرفت [۱۰۵]. همچنین در رابطه با ارتقاء سطح آگاهی برنامه‌ریزان، یکی از شرکت‌کنندگان (شماره ۷) در این تحقیق بیان می‌دارد:

"معتقدم با توجه به شرایط جغرافیایی و اکولوژیکی ایران، نمی‌توانیم در آموزش و پرورش طرح‌های ملی ورزشی داشته باشیم، به عنوان مثال اردبیل یک زیست‌بوم دارد، مناطق جنوبی و دیگر نقاط هم به این صورت، دارای زیست‌های خاص هستند. ما می‌توانیم بر اساس اکولوژیک یا بوم‌شناختی مدارس را طبقه‌بندی کنیم، توسعه یافته، کمتر توسعه یافته، توسعه نیافته و یا حتی بیشتر توسعه یافته. مثلاً مدرسه‌ای در میدان فرهنگ، امکانات بسیار بالایی دارد، اما مدرسه‌ای نداشت چکار باید کرد؟ آن مدرسه چه جور می‌تواند طرح ملی آقای X را اجرا نماید و واقع‌بینانه نیست. تکرار می‌کنم که به دلیل تنوع جغرافیایی نمی‌توانیم طرح ملی داشته باشیم و اگر اصرار به تدوین این طرح‌های ملی است، به صورت کلی بهتر است که برنامه‌ریزان در سطح کلان، آگاهی‌های خود را بر اساس زیست بوم‌های مختلف محلی افزایش دهند."

بر اساس مدل پژوهش، نقش‌های تبدیل سطوح مختلف به مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، شامل نقش‌های آگاهی-دهنده، علاقه‌مندکننده، تحریک‌کننده و نگهدارنده می‌باشند. همان‌گونه که روت^۲ بیان می‌کند عوامل تبدیل عواملی هستند با ماهیتی ساختاری که دربرگیرنده سطوح-فردی، محیطی و اجتماعی بوده و نقش اصلی آنها تسهیل قابلیت‌ها برای تبدیل به کارکردها و در نهایت رسیدن به پیامدهاست [۱۰۶]. منطق و خرد مایه این دسته‌بندی از نقش‌های تبدیل سطوح به مشارکت در ورزش دانش‌آموزی را می‌توان به صورت کلی بر اساس یکی از مدل‌های علم بازاریابی و تبلیغات به نام «آیدار»^۳ توجیه کرد. این مدل از

² Ruth

³ AIDAR (Attention, Interest, Desire, Action)

¹ Sorison & Crisp

مرحله تلاش می‌شود که تمایل به مشارکت ایجاد شود و به نحوی با تحریک و ترغیب آن‌ها، زمینه مشارکت مداوم فراهم گردد. سیدنتاپ^۶ یکی از پیشگامان ارائه الگوهای آموزش ورزش در مدارس، بیان می‌کند که ترغیب دانش‌آموزان به مشارکت در ورزش، آن‌ها را به سمت ورزش‌های تخصصی سوق می‌دهد [۱۱۲]. بر این اساس می‌توان ادعانمود که نیاز به مهارت‌های ورزشی پیشرفته در مدارس، اولویت یافته و برقراری ارتباط و داشتن سبک زندگی سالم و پویا، از مهم‌ترین نقش‌های تحریک‌کننده محسوب می‌شود.

آخرین نقش، نگهدارنده نام دارد. در نهایت زمانی که دانش‌آموز حالت مثبتی به مشارکت در ورزش پیدا می‌کند و مایل است به دفعات در فعالیت‌های ورزشی شرکت کند، نباید کار را تمام شده پنداشت، بلکه باید با نقش‌های نگهدارنده، رضایت او را برای ماندن در این وضعیت، فراهم آورد. سیورس^۷ بیان می‌کند که برای نگه داشتن دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی، باید به مهارت‌های حرکتی پایه و بنیادی، توجه ویژه‌ای نمود [۱۱۳]. به نظر می‌رسد، نقش‌های نگهدارنده رشد و توسعه مهارت و تعلیم و تربیت - حرکتی باید در دوره ابتدایی انجام گیرد و می‌توان آن‌ها را جز نیازهای مهم دانش‌آموزان در نظر گرفت. در رابطه با این نقش، یکی از مشارکت‌کنندگان (شماره ۱۵) در این تحقیق بیان می‌دارد:

"بهتر است اینطور بیان کنم، شاید هم استفاده از این کلمات درست نباشد، ولی برای نگاه داشتن همه افراد در ورزش و فعالیت‌بدنی پایدار تا آخر عمر، بهتر است در مدرسه و یا قبل از آن، با استراتژی‌های مختلف، کودکان را به ورزش و داشتن فعالیت بدنی، معتاد کنیم."

از دیگر ابعاد مدل بر ساخت مشارکت در ورزش دانش‌آموزی این بود که برای تبدیل سطوح مختلف به نقش‌های مشارکتی در ورزش دانش‌آموزی باید الزاماتی مهیا گردد. این الزامات شامل تربیت‌بدنی رشدی، نهادینه کردن سواد جسمانی، آموزش و پرورش تطبیقی، زیست بوم-شناسی، به خدمت گرفتن تکنولوژی‌های جدید، ردیف بودجه مستقل، هم‌افزایی نهادهای اجتماعی، طراحی نظام جامع حقوق دانش‌آموز و مهارت‌های تدریس می‌باشند. از مهم‌ترین این الزامات، نهادینه سازی سواد جسمانی در دانش‌آموزان می‌باشد. نهادینه شدن، فرآیندی است که طی آن اعمال اجتماعی به قدری تداوم و نظم پیدا می‌کنند که می‌توان آن‌ها را به عنوان نهاد توصیف کرد [۱۱۴]. به

جمله مدل‌های سنتی بازاریابی است که توسط استرانگ^۱ در سال ۱۹۲۵ بوجود آمد. در بازاریابی از این مدل برای جذب بیشتر و همچنین بالا بردن آگاهی [۱۰۷] استفاده می‌شود و از چهار قسمت آگاهی، علاقه، تمایل و اقدام تشکیل شده است و بعدها با اضافه شدن گزینه حفظ و نگهداری^۲ [۱۰۸] با نام مدل «آیدار»^۳ توسعه بیشتری یافت. از این رو در این پژوهش، تکنیک‌های این مدل تبلیغاتی را برای مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، در قالب نقش‌های متفاوت، به خدمت گرفته‌ایم.

اولین نقش، نقش آگاهی‌دهنده است. اگر آگاهی را مفهومی نسبی در نظر بگیریم که می‌تواند بر حالتی درونی متمرکز شود، باید با برنامه‌ریزی مناسب، نقش‌های آگاهی-دهنده فواید مشارکت ورزشی را در دانش‌آموزان، خانواده و جامعه، توسعه دهیم. یکی از مقوله‌های فرعی و بسیار مهم، نقش ذهن در کسب آگاهی در مشارکت ورزشی برای دانش‌آموزان است. از نظر رایان و براون^۴، ذهن آگاهی، آگاهی غیرقضاوتی و لحظه‌به‌لحظه از تجربه حال حاضر است [۱۰۹]. مظفری‌زاده و همکاران بیان می‌کنند که ذهن آگاهی از راهبردهای ارتقاء مشارکت در ورزش است که از طریق بهبود تمرکز، مفید واقع می‌گردد [۱۱۰]. به نظر می‌رسد مداخلات ذهن‌آگاهی ورزشی ابزاری مناسب برای بالا بردن آگاهی در ارتباط با فواید مشارکت در ورزش برای دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان است. این امر می‌تواند از طریق پیش‌بینی و تولید محتوا و با استفاده از قدرت شبکه‌های اجتماعی، انجام گردد.

نقش دیگر، نقش علاقه‌مندکننده می‌باشد. کاترن و کولینا^۵ (۲۰۰۷) بیان می‌کنند که مهم‌ترین عامل برای حفظ کیفیت و ارتقاء تربیت‌بدنی در مدارس، در نظر گرفتن نیاز، ایجاد علاقه و حفظ علاقه دانش‌آموزان است [۱۱۱]. به نظر می‌رسد علاقه یکی از مهم‌ترین مراحل در این مدل می‌باشد. اگر دانش‌آموز احساس کند که مشارکت در ورزش برای او معنی ندارد یا اگر به اندازه کافی جذب آن نشود، هرگز به مرحله مشارکت مداوم در ورزش نمی‌رسد. از مهم‌ترین نقش‌های علاقه‌مندکننده می‌توان به تقویت روابط دوستی و ارتقاء خودباوری در دانش‌آموزان اشاره کرد.

نقش بعدی، نقش تحریک‌کننده است. پس از ایجاد علاقه در دانش‌آموزان نسبت به مشارکت در ورزش، در این

¹ Strang

² Maintenance

³ AIDAR (Attention, Interest, Desire, Action, Maintenance)

⁴ Ryan & Brown

⁵ Cothran & Kolinna

⁶ Siedentop

⁷ Severs

می‌توان بیان داشت که مدل‌ها می‌توانند همان نظریه‌ها باشند [۵۶].

یک رویکرد برساخت‌گرا، اولویت را به پدیده مورد مطالعه می‌دهد و هم داده و هم تحلیل را از تجربیات مشترک مشارکت‌کنندگان و سایر منابع داده بیرون می‌کشد [۱۱۶]. در نتیجه‌گیری نهایی این مطالعه برساخت می‌توان ادعا کرد که مشاهده و تبیین رفتارهای فردی، اجتماعی و محیطی که بیانگر عوامل سطوح خرد، میانی و کلان‌اند، می‌توانند بر اساس ملزوماتی به نقش‌های مشارکتی در ورزش دانش‌آموزی تبدیل گردند. بدین صورت که ابتدا با آگاه کردن دانش‌آموز و والدین او، به معرفی ورزش و فواید مشارکت در آن می‌پردازیم، پس از اینکه توجه دانش‌آموز و خانواده را به مشارکت در ورزش (محصول) جلب نمودیم باید در راستای افزایش علاقه او به مشارکت در ورزش (تبلیغ)، اقداماتی صورت گیرد. اما ایجاد علاقه به تنهایی کافی نیست، باید تلاش گردد تا با ترغیب بیشتر دانش‌آموز، تمایل به مشارکت در ورزش را ایجاد نماییم. در نهایت، زمانی که دانش‌آموز حالت مثبتی نسبت به ورزش داشته باشد، مایل است در آن مشارکت (خرید) کند. اما این به معنای پایان کار نیست! چرا که لازم است دانش‌آموز حس خوب و رضایت کاملی از مشارکت در ورزش (پشتیبانی) داشته باشد تا این خریدها دائمی گردند. از آنجایی که این نظریه مبتنی بر داده‌ها، به دنبال ایجاد رفتارهای مطلوب در جامعه است، احتمالاً نزدیک به بازاریابی اجتماعی قلمداد می‌شود؛ اما با استناد به دلایلی می‌توان مشخص نمود که نظریه مبنایی موجود، یک نظریه مستقل برخاسته از داده است که نه تنها زیرمجموعه بازاریابی اجتماعی نیست، بلکه در جهت تکمیل یا اصلاح هیچ نظریه دیگری گام بر نمی‌دارد. دلیل اول این ادعا در تعریف بازاریابی اجتماعی نهفته است، جایی که ایگلا^۳ و همکاران آن را کاربرد اصول بازاریابی تجاری برای حل مسائل و معضلات اجتماعی تعریف می‌کند [۱۱۷]. همچنین لی و چنگ‌یانگ^۴ عقیده دارند که تغییر رفتار درست از طریق بازاریابی اجتماعی، فرصت‌های تجاری بی‌نظیری در بخش ورزش بوجود خواهد آورد و از عدم اطمینان موجود در بازار به میزان قابل توجهی می‌کاهد [۱۱۸]. در این ارتباط، فینلا^۵ و همکاران با ذکر مثالی، رفتارهای سالم همچون مصرف شیرکم چرب را جایگزین رفتارهای نادرست و پرخطر همچون نوشیدنی‌های قندی می‌داند [۱۱۹]. این مسئله که بازاریابی اجتماعی به

عبارتی نهادینه شدن در شرایطی است که انسان از محیط خود اصول و ارزش‌ها را می‌گیرد، کارکرد آن را مفید تلقی می‌کند و برای خودش ارزش می‌شود. این وضعیت درونی‌شدن در سطح فردی یا خرد است. از دیدگاه وایتهد^۱، سواد جسمانی می‌تواند به عنوان توانایی و انگیزه سرمایه‌گذاری بر پتانسیل حرکتی برای بالا بردن کیفیت زندگی توصیف شود [۱۱۵]. به نظر می‌رسد اگر پرداختن به سواد جسمانی، بدون شناخت باشد، عادت محسوب می‌شود و اگر با شناخت صورت پذیرد، نهادینه شده است. در جامعه‌ای که سواد جسمانی نهادینه گردد، فرد در تعبیر تمام جنبه‌های محیط فیزیکی، پیش‌بینی نیازها و امکانات حرکتی و پاسخ مناسب به آن، باهوش با تخیل و با ادراک است. در رابطه با این سواد جسمانی، یکی از مشارکت‌کنندگان (شماره ۴) در این تحقیق بیان می‌دارد:

"سوادآموزی از مهارت‌های ضروری برای هر کودک، نوجوان و بزرگسال است. حال در ارتباط با این بحث، این سوال پیش می‌آید که با سواد بودن در حوزه فعالیت‌های جسمانی و ورزش به چه معناست؟ اکثر تعاریف فعلی از سواد جسمانی در دنیا، از نظام ورزشی گرفته شده‌اند. بهتر است قبل از توضیح سواد جسمانی به این اشاره کنم که فرد دارای سواد جسمانی شخصی است که از شایستگی جسمانی، دانش و درک و فهمی برخوردار است که به کمک آن‌ها فعالیت‌های جسمانی را در سطح مناسبی در سر تا سر زندگی خود، حفظ می‌کند."

لازم به توضیح است که در انتهای هر کار داده بنیاد (تمام رویکردها)، باید منطق مدل تشریح گردد، از این رو در این پژوهش، دو دسته‌بندی اصلی حاصل از داده‌ها با نام سطوح مختلف و نقش‌های مشارکتی با نظریه برد متوسط رابرت مورتن [۹۸] و مدل تبلیغاتی «آیدا» استرانگ [۱۰۷] با پیشینه و منابع مناسب، توجیه گردیدند، که خود نشان از منطقی بودن مدل موجود است. در این ارتباط هالیدی^۲ (۲۰۰۲) بیان می‌کند که مرور ادبیات، چارچوب‌های نظری و استناد به آن‌ها، دو پایگاه ایدئولوژیکی می‌باشند که محقق می‌تواند در آن‌ها ادعا کند، ارزیابی نماید و از کار خود دفاع نماید. همچنین چارمز بیان می‌دارد که طرح اولیه را با مرور ادبیات و چارچوب نظری در رابطه با نظریه‌مبنایی خود، شکل دهید [۵۶]. به اعتقاد مورتن [۹۸]، ارائه و اصلاح نظریه‌ها، اغلب، مبهم‌اند و نیاز به ارائه مصادیق دارند. از نظر وی نظریه‌ها را می‌توان در غالب مدل‌های موجود که متوجه فرضیات خاصی هستند، ارائه نمود [۶۷]. از این رو

³ Eagle

⁴ Li & Chen Yang

⁵ Finnella

¹ Whitehead

² Holliday

مزایای مشارکت در فعالیت‌های بدنی، آنان را علاقه‌مند و همچنین تحریک به مشارکت در ورزش نماید و بر اساس کارآمدی خود، دانش‌آموزان را در سطح مشارکت پایدار، نگه دارد. از این رو پیشنهاد می‌گردد، آموزش و پرورش و وزارت علوم، معلمان ورزش را خلاق تربیت نمایند. بخشی از این خلاقیت به ویژگی‌های فردی بر می‌گردد و بخشی دیگر از راه توانمندسازی و یاددهی یادگیری امکان‌پذیر است. خلاقیت حاصل شده می‌تواند زیربنای موفقیت در اجرای الگوی بازاریابی غیرتجاری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی در مناطق مختلف کشور گردد. لازم به ذکر است که یادگیری بر اساس الگوهای مختلفی حاصل می‌شود. البته بحث در ارتباط با الگوهای یادگیری، به هیچ‌وجه به این معنا نیست که کلیه یافته‌های روانشناسی آزمایشگاهی عیناً قابل تعمیم به معلم و دانش‌آموز است یا حتماً انسان در فرآیند یادگیری، تنها بر اساس یک الگوی خاص یاد می‌گیرد. با مد نظر قرار دادن الگوی ساختاری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، در یادگیری معلمین تربیت‌بدنی و گنجاندن آن به صورت رسمی در برنامه درسی، می‌تواند منجر به مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدارس گردد و می‌توان عنوان کرد که میان مدل ساختاری مشارکت در ورزش دانش‌آموزی با یادگیری و برنامه درسی تربیت‌بدنی، می‌تواند ارتباط مستقیمی که منجر به توسعه ورزش دانش‌آموزی گردد، بوجود آید.

آموزش و پرورش، الزاماً به دنبال این نیست که یک ورزشکار تربیت کند، بلکه هدف آموزش و پرورش، تربیت فردی فعال است که در آینده، زندگی فعالی داشته باشد. از آنجایی که مشارکت در ورزش نقش مهمی در سلامت ذهنی، روانی، جسمانی و اجتماعی دانش‌آموزان در حال حاضر و در ادامه زندگی آنان دارد و همچنین منجر به ارتقاء سطح زندگی آنان، افزایش نشاط و امید، ایجاد همدلی، کسب مهارت‌های حرکتی و روابط اجتماعی مثبت می‌گردد، شناسایی نقش‌های مشارکت در ورزش، از اهمیت بالایی برخوردار است. بنابراین توصیه می‌شود، معاونت سلامت و تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش، به عنوان متولی ورزش دانش‌آموزی در کشور، با استفاده از ساز و کارهای ارائه شده در مدل حاضر، تمام ملزوماتی که منجر به تبدیل سطوح مختلف به نقش‌های چهارگانه مشارکتی در ورزش دانش‌آموزی می‌شوند را اجرا نماید، همچنین پیشنهاد می‌گردد دانش‌آموزانی که به مرحله نگهداری یا پشتیبانی می‌رسند را با برنامه‌ریزی مناسب و متنوع، همیشه راضی نگه دارند و تلاش مضاعفی در جهت رساندن بقیه دانش‌آموزان برای رسیدن به این مرحله انجام دهند. احتمالاً این مدل بازاریابی

دنبال اصلاح رفتارهای غلط و نهادینه کردن رفتارهای سالم در جامعه است، درست می‌باشد، اما با نگاهی به سه مورد ذکر شده، به خوبی مشخص است که بازاریابی اجتماعی، ذات اقتصادی خود را حفظ نموده و با درجه‌ای کمتر و با اهداف انسان دوستانه و با تکنیک‌های جامعه‌پسند، به دنبال داد و ستد، هم می‌باشد. حال می‌توان بیان کرد که دلیل عمده اختلاف نظریه بدست آمده از داده‌ها در این پژوهش با بازاریابی اجتماعی، در ذات کاملاً غیر تجاری این نظریه مبنایی است که با الگو گرفتن از یک مدل سنتی و پرکاربرد تبلیغاتی، نظریه‌ای با برد متوسط برای تغییر رفتار و نهادینه کردن یک عادت مطلوب در دانش‌آموزان ارائه نموده است. نظریه مبنایی بر ساخت‌گرایانه حاصل از داده‌ها را می‌توان "بازاریابی غیرتجاری مشارکت در ورزش" نام نهاد.

نظریه ارائه شده برخاسته از داده‌ها در این پژوهش می‌تواند ارتباط مستقیمی با یادگیری و برنامه درسی تربیت‌بدنی در آموزش و پرورش داشته باشد. واکر^۱ تعریفی از برنامه درسی ارائه می‌دهد که در آن به طور عملی، تنها به سه عنصر هدف‌ها، محتوا و سازماندهی محتوای یادگیری اشاره شده است [۱۲۰]. در صورتی که بر اساس مدل ارائه شده در پژوهش حاضر و بر اساس این سه عنصر، می‌تواند زیربنای یک برنامه کارای درسی در تربیت بدنی تنظیم گردد. به طوری که می‌توان از آگاه‌شدن دانش‌آموز و علاقه‌مند کردن آن به مشارکت در ورزش و سپس تحریک کردن آن به شرکت در فعالیت‌بدنی، به عنوان اهداف این برنامه درسی، همچنین تولید محتوا بر اساس برخی ملزومات معرفی شده در این مدل مانند نهادینه سازی سواد جسمانی و تربیت بدنی رشدی بر اساس زیست‌بوم‌های محلی مختلف و در پایان، سازماندهی این محتویات توسط سطوح کلان در برنامه درسی پیشنهاد شده، استفاده نمود.

در یک جمع‌بندی کلی در ارتباط با نظریه ارائه شده و نحوه به کارگیری آن در ساده‌ترین حالت ممکن و در نظر گرفتن تمام ملزومات مورد بحث، می‌توان اذعان نمود، نقشی که یک معلم ورزش خوب و کارآمد در ایجاد علاقه به مشارکت در ورزش بین دانش‌آموزان دارد، انکارناپذیر است. واژه کارآمدی دارای تعاریف بسیاری است، ولی معلم ورزش بودن جز مشاغلی است که در چارچوب وظایف و پروتکل‌های سازمانی نمی‌گنجد. معلم ورزش با توجه به جایگاهی که در بین دانش‌آموزان دارد و فضای متفاوتی که دانش‌آموزان با معلم ورزش تجربه می‌کنند، از این فرصت برخوردار است تا با بالابردن آگاهی دانش‌آموزان نسبت به

¹ Waker

هادی. شناسایی راهکارهای توسعه مشارکت فرابخشی در ورزش دانش آموزی. ۱۳۹۹؛ دوره ۸ شماره ۲۱، صص ۱۷-۳۴.

10- Maxera FP, Gimenez AM, Martinez de Ojeda D. Games from around the world: Promoting intercultural competence through sport education in secondary school students. *International Journal of Intercultural Relations* 2020; 75: 23-33.

11- van de Kop JH, van Kernebeek WG, Otten RHG, Toussaint HM, Verhoeff AP. School-Based Physical Activity Interventions in Prevocational Adolescents: A Systematic Review and Meta-Analyses. *Journal of Adolescent Health*. 2019; 65: 185-194.

12- Dore I, Sabiston C, Sylvestre MP, Brunet J, O'Loughlin J, Abi Nader P, et al. Years Participating in Sports During Childhood Predicts Mental Health in Adolescence: A 5-Year Longitudinal Study. *Journal of Adolescent Health*. 2019; 64: 790-796.

۱۳- متقی شهری محمدحسن؛ غفوری فرزاد؛ هنری حبیب؛ هلائی باقری جواد. راحی الگوی سلامت ذهنی ورزشکاران شرکت کننده در ورزش تربیتی. پژوهش در ورزش تربیتی. ۱۳۹۸؛ ۱۶(۷): ۱۷-۳۷.

14- Hallal PC. Early determinants of physical activity in adolescence: prospective birth cohort study. *BMJ*. 2006; 332(7548): 1002-1007.

15- Tammelin T. Adolescent participation in sports and adult physical activity. *American journal of preventive medicine*. 2003; 24(1): 22-28.

16- Trudeau FL, Laurencelle L, Shephard RJ. Tracking of physical activity from childhood to adulthood. *Medicine and Science in Sports and Exercise*. 2004; 36(11): 1937-1943.

۱۷- خدادادی محمدرسول؛ نجدرحمتی بهروز؛ فریدفتحی بهروز. ارتباط انگیزه مشارکت ورزشی، نشاط و شادابی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه اول شهرستان بناب. پژوهش در ورزش تربیتی. ۱۳۹۶؛ ۱۳(۵): ۱۵۵-۱۷۴.

۱۸- پارسامهر مهربان؛ اسکندری فرد امیر مختار؛ نیک‌نژاد محمدرضا؛ قربانزاده زعفرانی سید قاسم. بررسی انگیزه‌های مرتبط با مشارکت در درس تربیت‌بدنی در بین دانش‌آموزان دختر (بر مبنای نظریه‌ی شایستگی). پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. ۱۳۹۲؛ ۹(۱۷): ۱۰۵-۱۱۶.

۱۹- قنبری هادی؛ شتاب بوشهری ناهید؛ شفیع نیا پروانه؛

غیرتجاری مشارکت در ورزش، می‌تواند در سطوح دیگر از ورزش و برای تمام گروه‌های سنی، مفید واقع گردد.

الگوی بازاریابی غیرتجاری مشارکت در ورزش تدوین شده در این پژوهش می‌تواند زمینه‌ساز مطالعاتی برای دوباره ساختن الگوهای مشارکت در ورزش باشد و پژوهش‌های آتی می‌توانند بر محور این پژوهش شکل گیرند و نظریه موجود را تقویت نمایند. علاوه بر معاونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش و فدراسیون ورزش دانش‌آموزی، دیگر سازمان‌های متولی در ورزش تربیتی، مانند اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، اداره کل ورزش و تربیت بدنی دانشگاه آزاد و فدراسیون ورزش‌های دانشگاهی، می‌توانند در جهت ترغیب هر چه بیشتر گروه‌های هدف خود به مشارکت در فعالیت‌های بدنی، از نتایج این پژوهش بهره‌مند شوند.

منابع

۱- صافی احمد. بررسی مسائل آموزش و پرورش ایران. تهران: سمت؛ ۱۳۹۶.

۲- ابراهیمی علویجه محمد؛ یافتیان نرگس. بررسی میزان انطباق کتاب درسی ریاضی پایه نهم با مسائل دنیای واقعی. فصلنامه علمی - پژوهشی تعلیم و تربیت. ۱۳۹۸؛ ۳۵(۴): ۱۰۷-۱۳۰.

3- Black N, W Johnston D, Propper C, A Shiel M. The effect of school sports facilities on physical activity, health and socioeconomic status in adulthood. *Social Science & Medicine*. 2019; 220: 120-128.

۴- نویدی احد. هدایت تحصیلی در نظام آموزش و پرورش ایران: تجارب عملی و چالش‌های پایدار. فصلنامه علمی پژوهشی تعلیم و تربیت. ۱۳۹۷؛ ۳۴(۱): ۹-۳۴.

۵- حیدری علی‌رضا. معضل دولت‌سازی و سیاست‌گذاری آموزش و پرورش در ایران پس از انقلاب. فصلنامه علمی پژوهشی تعلیم و تربیت. ۱۳۹۸؛ ۳۵(۴): ۶۵-۸۶.

۶- سعادت‌مند زهره. برنامه درسی آموزش صلح در دوره ابتدایی. اصفهان: جهاد دانشگاهی؛ ۱۳۹۶.

۷- صدری افشاری غلامحسین؛ حکمی نسترن؛ حکمی نسرين. فرهنگ گزیده فارسی. تهران: نشر فرهنگ معاصر؛ ۱۳۸۴.

۸- قاسمی روشناوند جواد؛ بحرالعلوم حسن؛ اندام رضا؛ باقری هادی. اولویت‌بندی موانع مشارکت‌های فرابخشی در ورزش دانش‌آموزی با استفاده از مدل ساختاری تفسیری. نوآوری‌های آموزشی. ۱۳۹۸؛ ۱۸(۴): ۷۳-۹۰.

۹- قاسمی روشناوند جواد؛ بحرالعلوم حسن؛ اندام رضا؛ باقری

- تربیتی. ۱۳۹۸؛ ۷(۶): ۶۱-۸۴.
- 30- Sutherland R, Campbell E, Nathan N, Wolfenden L, Lubans DR, Morgan PJ, et al. A cluster randomised trial of an intervention to increase the implementation of physical activity practices in secondary schools: study protocol for scaling up the Physical Activity 4 Everyone (PA4E1) program. *BMC Public Health*. 2019; 19(883): 923-934.
- 31- Australian Sports Commission. Intergenerational review of Australian sport. The Boston Consulting Group, Canberra, Australia; 2017.
- 32- Australian Bureau of Statistics. Australian health survey: physical activity, 2011-12. Australian Bureau of Statistics, Canberra, Australia. 2013; Report No.: Catalogue No. 4364.0.
- 33- Koorts K, Timperio A, Arundell L, Parker K, Abbott G, Salmon J. Is sport enough? Contribution of sport to overall moderate- to vigorous-intensity physical activity among adolescents. *J Sci Med Sport*. 2019; 22(10): 1119-1124.
- 34- Knaus MC, Lechner M, Reimers AK. For Better or Worse? The Effects of Physical Education on Child Development. IZA – Institute of Labor Economics, Initiated by Deutsche Post Foundation, IZA Dp. 2018; No: 11268. www.iza.org
- 35- UNESCO. World-wide survey of school physical education. Paris, United Nations educational, scientific and cultural organization. 2014; Retrieved from: <http://doc.rero.ch/record/255588>.
- ۳۶- پیلهور مؤخر الهام؛ حمیدی مهرزاد؛ هنری حبیب؛ خبیری محمد. طراحی و تبیین مدل داوطلبی در ورزش دانش‌آموزی ایران. نشریه مدیریت منابع انسانی در ورزش. ۱۳۹۷؛ ۱(۱): ۱-۱۵.
- ۳۷- جهان‌دیده محمد علی؛ رضوی سید محمد حسین؛ حسینی سید عماد. تبیین الگوی بهینه پیاده‌سازی مدیریت دانش در تربیت‌بدنی آموزش و پرورش کشور. پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی. ۱۳۹۷؛ ۸(۶): ۶۷-۷۹.
- ۳۸- آموزش و پرورش. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش. مرکز نشر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ۱۳۹۰.
- ۳۹- ساعت چیان وحید؛ کشتی‌درا محمد؛ رعنائی مژگان؛ عزیزی بهادر. تبیین عوامل مؤثر بر موفقیت المپیاد ورزشی درون مهرعلیزاده یدالله. طراحی مدل عوامل مؤثر بر گرایش دانش‌آموزان دبستانی به ورزش: یک پژوهش آمیخته. *مجله مطالعات آموزش و یادگیری*. ۱۳۹۸؛ ۱۱(۱): ۲۳۹-۲۵۷.
- 20- Lambert C, Parker A, Neary M. Entrepreneurialism and critical pedagogy. *Reinventing the Higher Education*. 2007; 12(4): 525-537.
- ۲۱- مرزوقی رحمت‌الله؛ محمدی مهدی؛ بختیاری ابوالفضل؛ رحیم دشتی زینب. ارزیابی میزان به کارگیری تکنیک اجراسنجی برنامه درسی به وسیله معلمان دوره ابتدایی. *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*. ۱۳۹۸؛ ۸(۲۱): ۷-۲۶.
- ۲۲- رضوی حسین. برنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی. آموزش تربیت‌بدنی (رشد آموزش و پرورش). ۱۳۹۰؛ ۱۲(۱): ۸-۱۳.
- ۲۳- خسروی‌زاده اسفندیار؛ سنه افسانه؛ حقدادی عابده. وضعیت برنامه درس تربیت‌بدنی در مدارس متوسطه استان مرکزی. *فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران*. ۱۳۹۰؛ ۶(۲۳): ۱۶۲-۱۸۳.
- 24- Mehana M, Kilani H. Enhancing physical Education in Omani Basic Education curriculum: Rationale and Implication., *International journal for cross-Disciplinary subjects in education (IJCDSE)*. 2010; 2: 10-22.
- ۲۵- یاقوتی حمیده؛ جوادی پور محمد؛ خسروی علی اکبر. رویکرد تلفیقی در برنامه درسی تربیت‌بدنی مقطع ابتدایی: تبیین امکان از دیدگاه متخصصان. *دوفصلنامه نظریه و عمل در برنامه درسی*. ۱۳۹۲؛ ۱(۲): ۱۴۹-۱۶۴.
- ۲۶- یاقوتی حمیده؛ جوادی پور محمد؛ خسروی علی اکبر. ضرورت و امکان سنجی بکارگیری رویکرد تلفیقی در برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی. *دو فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش*. ۱۳۹۳؛ ۳(۱): ۱۴۹-۱۶۰.
- ۲۷- نظریور محمدتقی. معماری محیط‌های یادگیری بر پایه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش. مدیریت و برنامه‌ریزی در نظام‌های آموزشی. ۱۳۹۷؛ ۱۱(۲): ۲۰۹-۲۲۹.
- ۲۸- زاده کبریا؛ خنیفر حسین؛ یزدانی حمید رضا؛ رحمتی محمد حسین. طراحی کیفی برنامه درسی آموزش مهارت‌های زندگی در دوره ابتدایی بر اساس نظرات خبرگان. *پژوهش‌های آموزش و یادگیری*. ۱۳۹۹؛ دوره ۱۶، شماره ۲، صص ۷۲-۵۷.
- ۲۹- حمید؛ عسگرشمسی میثم. تحلیل محتوای پژوهش‌های تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در ایران. *پژوهش در ورزش*

- 49- Glaser BG. Emergence versus forcing: Basics of grounded theory analysis. Mill Valley, CA: Sociology Press; 1992.
- 50- Glaser BG. Doing grounded theory: Issues and discussions, Sociology Press; 1988.
- 51- Glaser BG. The grounded theory perspective: Conceptualization contrasted with description, Sociology Press; 2011.
- 52- Glaser BG. Doing formal grounded theory: A proposal, Sociology Press; 2007.
- 53- Strauss A, Corbin J. The basics of qualitative analysis: Grounded theory procedures and techniques. Thousand Oaks, CA: Sage; 1990.
- 54- Strauss A, Corbin, J. Continual permutations of action. AldineTransaction; 1993.
- 55- Charmaz K. Grounded theory: Objectivist and constructivist methods. In Norman. Denzin & Lincoln, Yvonna (Eds.), Handbook of qualitative research, 2nd ed. (pp. 509-536). Thousand Oaks, CA: Sage; 2000.
- 56- Charmaz K. Constructing grounded theory. Sage, London; 2006.
- 57- Clarke AE. Situational analyses: Grounded theory mapping after the postmodern turn. Symbolic interaction. 2003; 26(4): 553-576.
- 58- Clarke AE. Situational analysis: Grounded theory after the postmodern turn, Sage; 2005.
- 59- Clark AE. Feminisms, grounded theory, and situational analysis. In Star, Susan Leigh, Handbook of feminist research: Theory and praxis, Sage, London; 2006.
- 60- Clarke AE. Grounded theory: Critiques, debates, and situational analysis. The Sage handbook of social science methodology. 2007; 423-442.
- 61- Clarke AE, Friese C, Washburn R. Situational analysis in practice: Mapping research with grounded theory. 2015; 1: Left Coast Press.
- 62- Schatzman L. Dimensional analysis: Notes on an alternative approach to the grounding of theory in qualitative research. Social organization and social process: Essays in honor of Anselm Strauss.1991; 303-314.
- 63- Goldkuhl G, Cronholm S. Adding theoretical grounding to grounded theory: Toward multi-grounded theory. International journal of qualitative methods. 2010; 9(2): 187-205.
- 64- Thornberg R. Informed grounded theory. Scandinavian Journal of Educational Research.
- مدرسه‌ای. پژوهش در ورزش تربیتی. ۱۳۹۸؛ ۷(۱۶): ۳۹-۶۰.
- ۴۰- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. لایه احکام مورد نیاز اجرای برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۵-۱۳۹۹) ویرایش جدید - بخش تربیت‌بدنی و ورزش. معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی. ۱۳۹۵؛ شماره ثبت لایحه: ۱۰۴، ۱(۱۰).
- ۴۱- آقای نجف؛ الهی علی‌رضا؛ دهقان آیت الله. طراحی الگوی مدیریت فعالیت‌های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش ایران. پژوهش در ورزش تربیتی. ۱۴۰۰؛ دوره ۹، شماره ۲۳، صص ۱۷-۴۴.
- ۴۲- قنبری فیروزآبادی علی‌رضا؛ امانی امین؛ ریحانی محمد؛ سردرودیان، مهتا. طراحی الگوی راهبردی توسعه ورزش دانش‌آموزی. پژوهش در ورزش تربیتی. ۱۳۹۹؛ ۸(۲۰): ۱۷۹-۲۰۴.
- ۴۳- شمس فرحناز؛ احسانی محمد؛ صفاری مرجان؛ عروفزاد شهرام. عوامل سوق‌دهنده، تسریع‌کننده و بازدارنده مشارکت دانش‌آموزان در فوق برنامه های تربیت‌بدنی مدارس. پژوهش در ورزش تربیتی. ۱۴۰۰؛ دوره ۹، شماره ۲۴، صص ۱۰۷-۱۳۶.
- ۴۴- قنبری هادی؛ شتاب بوشهری ناهید؛ شفیع نیا پروانه؛ مهرعلیزاده یداله. آسیب شناسی تربیت‌بدنی و ورزش مدارس با استفاده از مدل سه شاخگی. پژوهش در ورزش تربیتی. ۱۳۹۷؛ ۶(۱۵): ۱۴۹-۱۶۰.
- ۴۵- شهولی‌کوه‌شوری جواد؛ عسکری احمد رضا؛ نظری رسول؛ امیر رضا نقش. تدوین استراتژی‌های ورزش تربیتی ایران مبتنی بر سناریو. پژوهش در ورزش تربیتی. ۱۳۹۹؛ ۸(۲۱): ۲۲۳-۲۵۰.
- 46- Espiella RL, Restrepo, CG. Research methodology and critical reading of studies Grounded theory Teoría fundamentada. Revista Colombiana de Psiquiatría (English ed.). In Press, Corrected Proof.
- 47- Charmaz K. Shifting the grounds: Constructivist grounded theory methods for the twenty-first century. In J; 2009.
- 48- Charmaz K, Liska Belgrave L. Thinking About Data with Grounded Theory. Qualitative Inquiry. 2018; 25(8): 743-753.

- Therapy Journal of Research. 2002; 22(1 Suppl.): 31S-42S.
- 78- Bogdan RC, Biklen SK. Qualitative research for education: An introduction to theories and methods (5th ed.). Boston, MA: Pearson Education; 2007.
- 79- Mulugeta B, Williamson S, Monks R, Hack T, Beaver K. Cancer through black eyes - The views of UK based black men towards cancer: A constructivist grounded theory study. *European Journal of Oncology Nursing*. 2017; 29: 8-16.
- 80- Guba E, Lincoln Y. Fourth generation evaluation. Newbury Park, CA: Sage; 1989.
- 81- Guba E, Lincoln Y. Competing paradigms in qualitative research. In N. Denzin & Y. Lincoln (Eds.), *The handbook of qualitative research*. Newbury Park, CA: Sage; 1994.
- 82- Andrew DP, Pedersen PM, McEvoy CD. Research methods and design in sport management. *Human Kinetics*. 2011; 123-146.
- ۸۳- نوروزی سید حسینی رسول؛ احسانی محمد؛ کوزه چیان هاشم؛ امیری مجتبی. طراحی مدل توسعه قابلیت‌های انسانی در ورزش (با استفاده از نظریه داده بنیاد). *نشریه مدیریت ورزشی*. ۱۳۹۷؛ ۱۰(۱): ۳۶-۴۹.
- 84- Zhang Y, Wildemuth BM. Qualitative analysis of content. *Human Brain Mapping*. 2019; 30(7): 2197-2206.
- ۸۵- آصفی احمدعلی؛ اسدی حسن؛ خبیری محمد. عوامل موثر در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران: عوامل فردی. *نشریه مدیریت ورزشی*. ۱۳۹۷؛ ۱۰(۳): ۴۱۵-۴۳۴.
- ۸۶- شهولی کوه‌شوری، جواد. آینده نگاری استراتژیک توسعه ورزش تربیتی ایران. رساله دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه؛ ۱۳۹۹. ۲۱۰ص.
- 87- Coakley J. *Sports in Society: Issues and Controversies* (12th Edition). London, Mc Graw Hill; 2017.
- 88- Irvin AL, Southall RM, Sutton WA. Pentagon of sport Sales training: A 21 Century sport Sales training Model. *Sport Management Education Journal*. 2007; 1: 18-39.
- 89- Lopative A, Ivashchenko O, Khudolii O, 2012; 56(3): 243-259.
- ۶۵- منصوریان یزدان. نیاز به بلوغ روش شناختی در مطالعات کیفی. *فصلنامه اطلاع‌رسانی و ارتباطات*. ۱۳۹۴؛ ۲(۵): ۲۹۹-۳۰۷.
- 66- Cutcliffe JR. Adapt or adopt: Developing and transgressing the methodological boundaries of grounded theory. *Journal of Advanced Nursing*. 2004; 51: 421-428.
- ۶۷- امیری مجتبی؛ نوروزی سید حسینی رسول. درآمدی بر روش تحقیق کیفی در ورزش. چاپ سوم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران؛ ۱۳۹۸.
- 68- Charmaz K. With Constructivist Grounded Theory You Can't Hide: Social Justice Research and Critical Inquiry in the Public Sphere. *Qualitative Inquiry*. 2019; 26(2): 165-176.
- 69- Charmaz K. The legacy of Anselm Strauss for constructivist grounded theory. In N. Denzin (Ed.), *Studies in symbolic interaction*, Bingley, UK: Emerald. 2008; 32: 127-141-
- 70- Charmaz K. The power of constructivist grounded theory for critical inquiry. *Qualitative Inquiry*. 2017; 23(1): 34-45.
- 71- Charmaz K. Grounded theory in the 21st century: A qualitative method for advancing social justice research. In N. Denzin & Y. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (3rd ed., pp. 507-535). Thousand Oaks, CA: SAGE; 2005.
- 72- Charmaz K. *Constructing grounded theory* (2nd ed.). London, England: SAGE; 2014.
- ۷۳- فراستخواه مقصود. روش تحقیق کیفی در علوم اجتماعی: با تاکید بر نظریه برپایه گرندد تئوری GTM. تهران، انتشارات آگاه؛ ۱۳۹۵.
- 74- King EL, Snowden DL. Serving on multiple fronts: A grounded theory model of complex decision-making in military mental health care. *Social Science & Medicine*. 2020; 250: 342-358.
- 75- Glaser B. *Theoretical sensitivity: Advances in the methodology of grounded theory*. Mill Valley, CA: Sociology Press; 1978.
- 76- Charmaz K, Mitchell RG. Grounded theory in ethnography. In P. Atkinson, Coffey, S. Delamont, J. Lofland, & L. Lofland (Eds.), *Handbook of ethnography* (pp. 160-174). London, UK: Sage; 2001.
- 77- Charmaz K. The self as habit: The reconstruction of self in chronic illness. *The Occupational*

انسانی در ورزش با تأکید بر رویکرد قابلیت. رساله دکتری، تهران: دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس؛ ۱۳۹۴.

Pjanylo, Oleg khodolii, S. Yermakova T. Systemic approach and mathematical modeling in physical education and sports. Journal of Physical Education and Sport. 2017; 7(1): 146-155.

101- Lindsey I. Conceptualizing sustainability in sports Development. Leisure Studies. 2008; 27(3): 279-294.

90- Todaro E. The Impact of Recreational Sports on Student Development: A Theoretical Model. Recreational Sports Journal. 1993; 17(3): 23-26.

۱۰۲- رضانی نژاد، رحیم. تربیت‌بدنی در مدارس. تهران: سمت؛ ۱۳۹۷.

91- Van Tuyckom C. Sport for All: Fact or fiction? Individual and cross-national differences in sport participation from a European perspective. Submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctor in Sociology and social sciences department of sociology, Gent University; 2001. 350p.

103- Swerissen J, Crisp BR. The sustainability of health promotion interventional for different levels of social organization. Health promotion international. 2004; 19(1): 123-130.

۱۰۴- احسانی، محمد. مدیریت در سازمان‌های ورزشی. تهران: انتشارات حتمی؛ ۱۳۹۲.

92- Community Sports Committee of the Sports Commission. Consultancy Study on Sport for All Participation Patterns of Hong Kong People in Physical Activities. Submitted by The Chinese University of Hong Kong Department of Sports Science & Physical Education; 2009.

۱۰۵- رضانی نژاد رحیم؛ هژبری کاظم. مبانی توسعه ورزش و کاربرد آن در ورزش ایران. مجلس و راهبرد. ۱۳۹۶؛ ۲۴(۹۱): ۲۳۳-۲۶۳.

93- LongTerm Athlete Development: Canadian Sport for Life (CS4L). Canadian Sport Centers. Available; 2007. Available from: <http://www.ltad.ca>

106- Ruth D. Frameworks of managerial competence: limits, problems and Suggestions. Journal of European Industrial Training. 2006; 30(2/3): 206-226.

94- The Framework for Sport in England. Making England an Active and Successful Sporting Nation: A Vision for 2020. 2004; Available from: <http://www.sportengland.org>

107- Ganji R. Evaluate the effectiveness of online advertising methods on the shopping behavior of internet users in Iran use the AIDA model and ranking them. (Unpublished masterdissertation), Nonprofit Institution of Work; 2012.

95- Charmaz K. Grounded theory. In J. A. Smith, R. Herre, & L. Van Langenhove (Eds.), Rethinking methods in psychology (pp. 27-49). London: Sage; 1995.

108- Fortenberry JL, McGoldrick PJ. Do Billboard Advertisements Drive Customer Retention? Expanding the "AIDA" Model to "AIDAR". Journal of advertising research. 2019; 60(2): 1-14.

۹۶- گیدنز آنتونی. مسائل محوری در نظریه اجتماعی. ترجمه محمد رضایی، تهران: سعاد؛ ۱۳۸۴.

109- Ryan RM, Brown KW. Why We Don't Need Self-Esteem: on Fundamental Need, Contingent Love, and Mindfulness. Psychological Inquiry. 2003; 14: 27-82.

97- Bourdieu P. In Other Words: Essays toward a Reflexive Sociology. Cambridge, Eng: Polity Press; 1990.

۱۱۰- مظفری‌زاده مجید؛ حیدری فاطمه؛ خبیری محمد. اثربخشی آموزش ذهن آگاهی و پذیرش بر کاهش اضطراب آسیب ورزشی و بهبود عملکرد ورزشی فوتبالیست‌ها. فصلنامه طب توانبخشی. ۱۳۹۸؛ ۱۸(۱): ۹۵-۱۰۸.

۹۸- آزاد ارمکی تقی. نظریه‌های جامعه‌شناسی. تهران: انتشارات سروش؛ ۱۳۸۹.

111- Cothran D, Kulinna P. Students reports of misbehavior in physical education. Research Quarterly for exercise and sport. 2007; 78(3): 218-224.

۹۹- مندعلی زاده زینب. طراحی و تبیین الگو و شاخص‌های کارآفرینی پایدار در ورزش کشور. رساله دکتری، تهران: دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس؛ ۱۳۹۳.

۱۰۰- نوروزی سیدحسینی رسول. طراحی مدل توسعه سرمایه

- 112- Siedentop D. Junior sport and the evolution of sport cultures. *Journal of Teaching in Physical Education*. 2002; 21(4): 392-401.
- 113- Severs J. *Safety and Risk in Primary School Physical Education*. New York: Routledge; 2003.
- ۱۱۴- قلی پور آرین. جامعه‌شناسی سازمان‌ها: رویکرد جامعه‌شناختی به سازمان و مدیریت. تهران، نشر سمت؛ ۱۳۸۰.
- 115- Whitehead M. *Physical literacy: Throughout the lifecourse*. New York: Routledge; 2010.
- 116- Charmaz K. With constructivist grounded theory you can't hide": Social justice research and critical inquiry in the public sphere. *Qualitative Inquiry*. 2020; 26(2): 165-76.
- 117- Eagle L, Osmond A, McCarthy B, Low D, Lesbirel H. Social marketing strategies for renewable energy transitions. *Australasian Marketing Journal (AMJ)*. 2017; 7: 321-340.
- 118- Li YM, Cheng-Yang L, Lien-Fa L. A diffusion planning mechanism for social marketing. *Information & Management*. 2016; 23(6): 102-116
- 119- Finnella KJ, Johna R, Thompson D. 1% low-fat milk has perks! An evaluation of a social marketing intervention. 2017; 5: 144-149.
- 120- Waker D. *Fundamentals of curriculum*. San Diego: Harcourt, Brace, Jovanovich; 1995.